№106 (1669)

Пятніца, 13 чэрвеня 2003 г.
Выдаецца з ліпеня 1995 г.
на беларускай і рускай мовах
Перыядычнасць —
5 разоў у тыдзень

Кошт свабодны.

На прастор, на шырокі разлог
Выходзі, мой народ, грамадою...
Якуб Колас

Народная Воля

E-mail: nv@promedia.by
http://nv.promedia.by

Надвор'е

У Мінску сёння ўдзень чакаецца — +18...+20, уначы — +11...+13; у Брэсце ўдзень — +22...+24, дождж, уначы — +11...+13; у Гродне ўдзень — +22...+24, уначы — +10...+12; у Віцебску ўдзень — +14...+16, уначы — +10...+12, дождж; у Гомелі ўдзень — +18...+20, увечары — кароткачасовы дождж, уначы — +10...+12; у Магілёве ўдзень — +17...+19, уначы — +10...+12.

Па ўсёй краіне чакаецца сонечнае надвор'е.

www.meteo.by

ПУЛЬС

Беларуская нацыянальная зборная прайграла з лікам 0:5

У Інсбруку на стадыёне "Цівалі" адбыўся адборачны матч чэмпіяната Еўропы 2004 года паміж нацыянальнымі футбольнымі зборнымі Аўстрыі і Беларусі. Беларуская зборная прайграла з разгромным лікам 0:5 (Аўфагэр, 33, Хаас, 47, Кефлер, 52, Вальнер, 62, Чэрны, 69).

У нашай — трэцяй — адборачнай групе зборная Чэхіі перамагла Малдову з лікам 5:0.

Становішча каманд: Чэхія — 13 (5, розніца мячоў 14-1), Нідэрланды — 13 (5, 11-2), Аўстрыя — 9 (6, 9-8), Малдова — 3 (6, 3-13), Беларусь — 3 (6, 2-15).

Алег РАЯВЕЦ.

Партыю можна ліквідаваць за адно парушэнне

11 чэрвеня Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Беларусі ўхваліў законапраект "Аб унясенні дапаўненняў у некаторыя законы Рэспублікі Беларусь па пытаннях дзейнасці палітычных партый". Ён быў унесены ў парламент прэзідэнтам і прыняты Палатай прадстаўнікоў 5 чэрвеня.

Паводле слоў старшыні камісіі па сацыяльных пытаннях Савета Рэспублікі Анатоля Новікава, які прадстаўляў законапраект, у адпаведнасці з дакументам прапануецца ўнесці дапаўненні ў законы "Аб палітычных партыях" ад 5 кастрычніка 1994 года і "Аб грамадскіх аб'яднаннях" ад 4 кастрычніка 1994 года. Гэтыя дапаўненні накіраваны на рэалізацыю Дэкрэта прэзідэнта №11 ад 7 мая 2001 года "Аб некаторых захадах па ўдасканаленні парадку правядзення сходаў, мітынгаў, вулічных шэсцяў, дэманстрацый і пікетавання ў Рэспубліцы Беларусь".

Дапаўненні прадугледжваюць магчымасць ліквідацыі палітычнай партыі ці грамадскага аб'яднання за аднаразовае парушэнне заканадаўства аб масавых мерапрыемствах, калі адказныя за іх правядзенне асобы не забяспечылі належны парадак, што прычыніла ўрону ў буйным памеры або істотнага ўрону законным інтарэсам грамадзян, арганізацыям або дзяржаўным ці грамадскім інтарэсам.

Вячаслаў БУДКЕВІЧ, БелаПАН.

Галодны хлопчык стаў злодзеем

Нарад міліцыі, які прыбыў па выкліку ахоўнай сігналізацыі ў краму пасёлка Высокае Аршанскага раёна, знайшоў у ім малалетняга ўзломшчыка, які ляжаў на падлозе без прытомнасці. Урачам "хуткай дапамогі" давялося прыкласці нямала намаганняў, каб выратаваць малога ад вострага атручэння, якое ён атрымаў, зрабіўшы некалькі глыткоў з бутэлькі з сінтэтычнай вадкасцю.

Апытанне жыхароў пасёлка намалявала міліцыянерам жахлівую карціну: сямігадовы хлопчык жыў разам з маці, якая піла і нярэдка пакідала яго без ежы, таму ён і вырашыў скрасці з крамы нешта з ежы.

У бальніцы хлопчыка не толькі падлячылі, але і крыху адкармілі. Праўда, маці так ні разу і не прыйшла да сына, а сабраныя суседзямі на гасцінец грошы тут жа прапіла. Малы доўга адмаўляўся вяртацца дадому, пакуль яму не паабяцалі накіраваць з часам у інтэрнат.

Супрацоўнікі інспекцыі па справах непаўналетніх Аршанскага РАУС не знайшлі падстаў для завядзення супраць бацькоў непаўналетняга злачынцы крымінальнай справы.

Максім АРХІПАЎ.

Полонез на всю Европу

Заметки о референдуме в Польше

Семен БУКЧИН

Беларусь — польская страшилка

Среди плакатов и листовок, усеявших Варшаву накануне референдума о вхождении Польши в Европейский Союз, мое внимание натурально привлек этот, с грозным предупреждением: "Jak nie Unia — to Białoruś!" Что означало: ежели не вступим в Европейский Союз, то превратимся в нынешнюю Беларусь. И, несомненно, для пущего воздействия на массы осеняла это предупреждение фигура Гитлера, приветствующего добровольное вступление поляков в "новый Рейх".

Вот так пугали поляков накануне референдума. Беларусью, то есть нами, нашей жизнью пугали. И одновременно — Евросоюзом.

Впрочем, Беларусь уже не первый год является польской страшилкой. Ее используют и либеральные политики, и деятели культуры. Анджей Вайда как-то сказал, что если бы не сопротивление польской интеллигенции, то в стране давно бы правил свой, то есть иной Лукашенко. Надо сказать, что белорусского правителя польская либеральная публика боится как огня. Не случайно и лидера паразитирующей на лозунгах социальной демагогии "Самообороны" Анджея Леппера в прессе прозвали "польским Лукашенко". А Леппер между тем рвется к власти, уверяя соотечественников, что ему точно известны простые и надежные пути к народному счастью. И только что прошедший референдум, и лепперовцы, и близкие к ним националисты из Лиги польских семей, и разного рода ксенофобы пытались использовать в своих целях. И нельзя сказать, что они потерпели полное поражение. Да, из имеющих право участвовать в референдуме к урнам пошли более 59 %. И этого было более чем достаточно, чтобы референдум считался состоявшимся. Но ведь 40 % не пошли голосовать. А из числа принявших участие в голосовании около 25 % высказались "против".

Да, победа несомненная. И мы поздравляем с ней тех поляков, которые сказали "да" членству Польши в Евросоюзе. Но есть уроки польского референдума, о которых не грех задуматься и нам, белорусам. Потому что они, эти уроки, в какой-то степени отвечают на вопросы, связанные и с нынешней белорусской ситуацией.

Где корни страха перед Европой?

9 лет назад, в апреле 1994 г., Польша формально подала заявление о желании вступить в ЕС. Начался нелегкий период экономических и политических приготовлений страны под соответствующие европейские стандарты. На этом пути полякам пришлось и попотеть, и покряхтеть. Чего стоит только скандал, разгоревшийся осенью 1997 г., когда выяснилось, что польское производство молочных продуктов не соответствует европейским нормам. В общем, польское молоко содержало больше бактерий, чем должно быть. В Брюсселе заговорили о "грязном польском молоке", и до 1999 г. западные рынки для польских молочников были закрыты. Пришлось расстаться с этой почти социалистической уверенностью, что "все, что у нас производится, это хорошо и здорово". И вот, вроде бы проклиная европейцев, которые "сами все на химии делают", поляки тем не менее пересмотрели свое молочное производство.

Одновременно пошли сложнейшие переговоры о доплатах крестьянам, которые должны получать из финансов Евросоюза. Естественно, что "старые европейцы" в лице Франции и Германии не очень горели бухать свои денежки в низкотехнологичное польское сельское хозяйство. Быть может, с этим связана и попытка во время встречи в Ницце в декабре 2000 г. дать Польше меньше голосов в расширенном Союзе, без учета числа ее граждан. Эта дискриминация была настолько очевидной, что потом, когда все уже устроилось наилучшим образом, президент Франции Ширак пытался оправдаться, сославшись на ошибку машинистки, печатавшей важный документ. Но самый мощный удар по расширению Союза нанесли ирландцы, отвергнув на своем референдуме (июнь 2001 г.) подписанное там соглашение. Тотчас последовавшая встреча руководителей стран Евросоюза и стран-кандидатов в Гетеборге исправила ситуацию. Были утверждены сроки конца переговоров и вступления новых десяти членов — соответственно 2002 и 2004 гг.

Поляки упорно торгуются за свои права и привилегии в будущем Союзе, прежде всего за доступ своих граждан на западные рынки труда. Перелом наступает в марте 2002 г. — поляки выбивают для себя наилучшие условия по сравнению с другими кандидатами. Наконец, на решающей встрече в Копенгагене (декабрь 2002 г.) премьер Лешек Миллер пытается получить сразу дополнительный миллиард евро, но получает только 108 миллионов дополнительного финансирования на укрепление (поляки говорят более предметно — "uszczelnianie") восточной границы. А евросоюзный миллиард в наличке будет поступать в страну постепенно в течение 2005—2006 гг. при соответствующей поддержке польского бюджета.

Полемика в стране разгорелась серьезная. Выгоды несомненны. Польша становится подлинной частью Европы, ее экономики прежде всего. А это означает новые инвестиции, оживление экономической жизни и, следовательно, рост благополучия граждан. Но и страхи оживились немалые. В самой глубине их тревога: а сможем ли мы на самом деле соответствовать европейским стандартам? Не получится ли так, что богатые страны Запада попросту подомнут нас под себя, сделают нас членами Евросоюза третьей категории?

(Окончание на 3-й стр.)

НУ І НУ!

Няўдалы піяр

«Velcom» вярнуў усіх пасажыраў метро ў камуністычнае мінулае

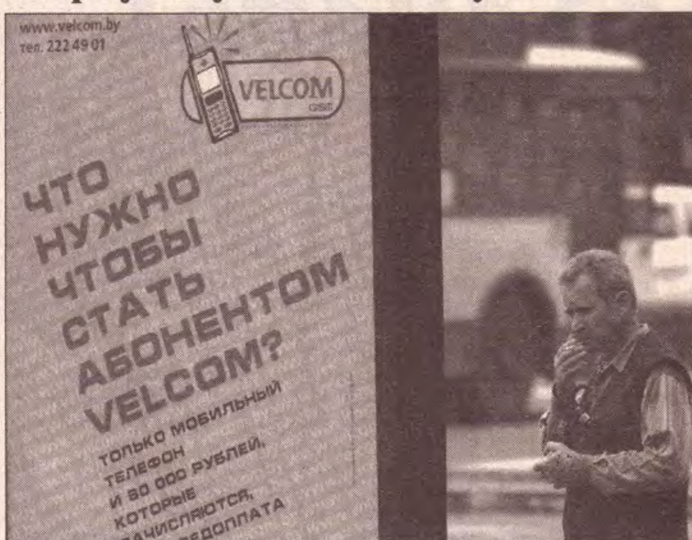
Непрыемным сюрпрызам для многіх маіх сяброў і для мяне стала карыстанне на гэтым тыдні сталічнай "падземкай". Справа ў тым, што вуснамі вядомага ў Беларусі аператара мабільнай сувязі "Velcom", кліентам якога я таксама з'яўляюся, нас вярнулі да часоў крывавага камуністычнага тырана Уладзіміра Леніна. На новай схеме станцый вясёлкавага жоўценькага колеру, якую ў рэкламных мэтах развесіў "Velcom" у вагонах метро разам са сваім паведамленнем пра тое, што тэлефоны кампаніі працуюць на ўсіх станцыях, замест станцыі "Плошча Незалежнасці" красаваўся надпіс — "Плошча Леніна".

У некаторых маіх знаёмых літаральна сківіца апусцілася ад такога сюрпрызу. І адразу ўзнік шэраг "непатрэбных пытанняў": ці сталі капіталісты сацыялістамі, ці захапіўся дырэктар "Velcom" "Детской болезью левизны в коммунизме" альбо наогул Мінск (цьфу-цьфу-цьфу) хутка перайменуюць у Ленінабад?

Рэальнасць аказалася больш празаічнай. Высветлілася, што ленініянай захапілася кіраўніцтва самой "падземкі". Паводле начальніка унітарнага прадпрыемства "Мінскі метрапалітэн" **Мікалая Андрэева**, у свой час сама плошча Леніна была перайменавана ў плошчу Незалежнасці, але гэта зусім не тычылася станцыі метрапалітэна. *"Афіцыйнага рашэння аб перайменаванні станцыі не было. Таму афармленне схем ліній метрапалітэна з надпісам "Плошча Незалежнасці" было нашай памылкай, якая зараз выпраўляецца"*, — лічыць М. Андрэеў.

Як стала вядома, у ленінскі сыр-бор ніяк не ўцягнуты сталічныя гарадскія ўлады. Старшыня Мінскага гарвыканкама **Міхаіл Паўлаў** паведаміў агенцтву БелаПАН, што *"пытанне аб перайменаванні станцыі Мінскага метрапалітэна "Плошча Незалежнасці" ў "Плошчу Леніна" на ўзроўні кіраўніцтва горада пакуль не абмяркоўвалася". "Да нас ніхто з такой прапановай не выходзіў, я ўпершыню ад вас пра гэта чую"*, — дадаў М. Паўлаў.

Я патэлефанаваў **Ірыне Бігдай**, спецыялісту па сувязях з грамадскасцю кампаніі "Velcom", і спытаў у яе, адкуль растуць ногі. Ірына адказвала на мае пытанні ў стылі вядомай кінагераіні — маўляў, невінаватыя мы, і "гэтае пытанне наогул не да нас", і што назву станцыі "Плошча Леніна" замест "Плошчы Незалежнасці" яны напісалі "ў адпаведнасці з папярэднім узгадненнем з кіраўніцтвам метрапалітэна", і г.д.

Відавочна, што, узгадняючы назвы станцыі з кіраўніцтвам метро, у кампаніі "Velcom" імкнуліся зрабіць ўсё па правілах. Не задумаліся, мусіць, яны толькі аб адным — як успрымуць усё гэта пасажыры і спажыўцы мабільнай прадукцыі, сярод якіх, дарэчы, шмат маладых, з дэмакратычнымі поглядамі і добра ведаючых гісторыю грамадзян.

Усе пасажыры цудоўна памятаюць, што на старых схемах станцый, выдадзеных самім метрапалітэнам, стаяла назва "Плошча Незалежнасці". А новая старая назва з імем тырана Леніна з'явілася менавіта на схемах мабілкампаніі. І таму назва "Velcom" і імя Уладзіміра Ільіча Леніна для многіх з іх будуць стаяць цяпер побач. Добра гэта ці дрэнна — на гэтае пытанне адкажуць у бліжэйшы час паказчыкі прыбыткаў кампаніі. "Velcom", дзякуй Богу, не адзіны пастаўшчык паслуг мабільнай сувязі, і ў кліентаў ёсць выбар — заставацца з Леніным альбо без яго.

Кампанію "Velcom", якая сутыкнулася з ВІДАВОЧНАЙ праблемай, ніхто, шчыра кажучы, не гнаў палкай вешаць схемы станцый метро. Маглі б адмовіцца ад сумніўнага і відавочна няўдалага піяру і прыдумаць нешта іншае. Але не адмовіліся, павесілі. Цяпер вострасловы кажуць, што хутка побач з пытаннем на рэкламным плакаце *"Што трэба зрабіць, каб стаць абанентам "Velcom"?"* (гл. на здымку) з'явіцца адказ: **"Трэба прачытаць поўны збор твораў Ул.Леніна!"**

Алесь СІЛІЧ.
Фота IREX/ProMedia.

Праверка дзейнасці Нацыянальнага гуманітарнага ліцэя імя Я.Коласа

Праверка дзейнасці Нацыянальнага дзяржаўнага гуманітарнага ліцэя імя Якуба Коласа носіць загадзя тэндэнцыйны характар, лічыць заснавальнік гэтай навучальнай установы Уладзімір Колас.

У інтэрв'ю БелаПАН ён паведаміў, што гэтае "абсалютна нечаканае" для ліцэя мерапрыемства праводзіцца чыноўнікамі Міністэрства адукацыі з 11 па 23 чэрвеня. "Час, выбраны для праверкі, сведчыць аб тым, што яна з'яўляецца не вельмі прадуманым крокам з боку яе натхніцеляў і арганізатараў. Справа ў тым, што зараз у навучальнай установе праходзяць выпускныя, прыёмныя і пераводныя экзамены, што патрабуе ад усяго калектыву вялікага напружання сіл. Акрамя таго, усе мы перажываем стрэсавую сітуацыю, улічваючы нядаўняе прызначэнне новага кіраўніка ліцэя з яго непрыяццем і адхіленнем. Вось чаму сам факт праверкі навучальнай установы выглядае як чарговы крок, накіраваны не на карысць ліцэя, а на стварэнне дадатковых праблем вакол яго", — сказаў У.Колас.

Нагадаем, што 27 мая загадам міністра адукацыі Беларусі Пятра Брыгадзіна ў ліцэй прызначаны новы кіраўнік, што выклікала негатыўную рэакцыю выкладчыкаў, ліцэістаў і іх бацькоў. Зараз калектыў навучальнай установы робіць намаганні па пераводу ліцэя ў недзяржаўны статус.

Марат ГАРАВЫ.

«Біблія ў кантэксце беларускай культуры»

У друкарні Гродзенскага дзяржаўнага універсітэта выйшла з друку кніга "Біблія ў кантэксце беларускай культуры" — падручнік, напісаны выкладчыкам гэтай ВНУ Янкам Трацяком.

"Гэта толькі маленькі падручнік, — паведаміў аўтар, — аднак і на гэтых 90 старонках я пастараўся зрабіць так, каб навучэнцы і ўсе цікаўныя змаглі пашырыць свае веды ў вывучэнні Кнігі кніг".

Выданне пачынаецца раздзелам "Біблія — кніга кніг". Ва ўводзінах выкладчык раскрывае архетып Бібліі і трасфармацыю кнігі ў кантэксце беларускай культуры.

У раздзеле "Друкаваная кніга Бібліі" Янка Трацяк па-новаму вызначае асобу Францішка Скарыны — не як першадрукара, а як аднаго з лепшых і нават першых глыбокіх бібліістаў і філосафаў. Наступным славутым бібліістам аўтар лічыць Сымона Буднага.

На сённяшні дзень новае выданне стала часткай спецкурсу пад назвай "Біблія ў кантэксце беларускай культуры", што выкладаецца на філалагічным факультэце універсітэта.

Андрэй МЯЛЕШКА.

РЕЗОНАНС

«А вот с администрации, которую мы содержим, как с гуся вода...»

РАТУП "Витебскоблавтотранс" рассмотрело опубликованную в "Народной воле" статью "А вот с администрации, которую мы содержим, как с гуся вода..." и по изложенным в ней фактам провело проверку работы ОАО "Автотранспортное предприятие №19 г.Бегомль".

Действительно, как отмечается в статье, в зимний период имели место простои грузового автотранспорта ОАО "Автотранспортное предприятие №19" — в основном из-за отсутствия транспортной работы в регионе. Вместе с тем из-за технического состояния автотранспорта, 80% которого имеет срок эксплуатации свыше 12 лет, проблематична организация его работы за пределами района.

Уровень тарифов, применяемых на грузовых автоперевозках, сопоставим с величиной тарифов по другим автопаркам области.

Перевозка населения в Докшицком районе, в том числе школьников, осуществляется автотранспортом ОАО "Автотранспортное предприятие №19" по 19 пригородным маршрутам, которые отправляются как из г.Докшицы, так и из г.п.Бегомль. Все 19 маршрутов согласованы с райисполкомом. Для более полного охвата населенных пунктов Докшицкого района автобусным сообщением и исключения при этом больших перегонов автобусов от места их стоянки к месту посадки пассажиров в ОАО "Автотранспортное предприятие №19" организовано две стоянки автотранспорта — в г.Докшицы и г.п.Бегомль.

17 апреля 2003 года на общем собрании коллектива предприятия рассмотрена статья "А вот с администрации, которую мы содержим, как с гуся вода...", а также обсуждены итоги работы автопарка. Коллективу предприятия разъяснены меры, принимаемые администрацией по стабилизации финансового положения автопарка.

По итогам проведенной проверки в ОАО "Автотранспортное предприятие №19" за недостатки в организации работы объявлены замечания директору этого предприятия **Ф.П.Ждановичу**, главному инженеру **В.И.Гончару**, главному бухгалтеру **Н.В.Костюкевич**, главному экономисту **А.Ф.Тозику** и ряду других работников администрации автопарка.

В настоящее время руководством ОАО "Автотранспортное предприятие №19" принимаются меры по устранению недостатков, отраженных в статье "А вот с администрации, которую мы содержим, как с гуся вода...", в том числе по задействованию грузового автотранспорта, исключению случаев перегона автотранспорта между стоянками и закреплению его по месту основной работы.

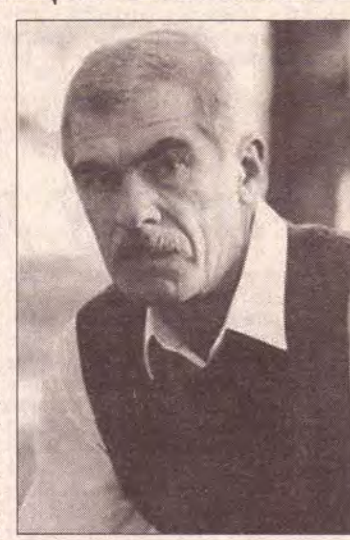
А.СЕМЕНЕЦ,
генеральный директор РАТУП "Витебскоблавтотранс".

Бывай, народны артыст Беларусі Валянцін Белахвосцік...

12 чэрвеня на Усходніх могілках Мінска пахаваны Народны артыст Беларусі, лаўрэат Дзяржаўнай прэміі Рэспублікі Беларусь Валянцін Белахвосцік.

Валянцін Белахвосцік памёр пасля працяглай хваробы 10 чэрвеня на 69-м годзе жыцця.

Валянцін Белахвосцік нарадзіўся 6 верасня 1934 года ў вёсцы Багушэвічы (Бярэзінскі раён). Пасля заканчэння драматычнай студыі Беларускага тэатра імя Янкі Купалы і Дзяржаўнага інстытута тэатральнага мастацтва ў Маскве ён быў залічаны ў трупу Нацыянальнага акадэмічнага тэатра імя Янкі Купалы, з якім назаўсёды звязаў сваё жыццё і творчасць. Акцёру выпаў шчаслівы лёс працаваць побач са славутымі майстрамі Купалаўскай сцэны, увабраць лепшыя мастацкія традыцыі і з годнасцю ўвасобіць іх у сваёй творчасці.

Сярод яго лепшых сцэнічных вобразаў тры персанажы са спектакля "Раскіданае гняздо", паводле п'есы Янкі Купалы, - Сымон, Лявон і Незнаёмы. Валянцін Белахвосцік умеў паказаць нюансы ўнутраных перажыванняў сваіх герояў, з павагай ставіўся да беларускага мастацкага слова, якое гучала па-народнаму сакавіта і рабіла асабліва прыкметнымі кантрастныя выступленні акцёра як у камедыі, так і ў трагедыі.

З 1965 года Валянцін Белахвосцік плённа здымаўся ў кіно, якое прынесла акцёру ўсенародную славу. Сярод лепшых фільмаў - "Аптымістычная трагедыя", "Учора, заўтра і заўсёды", "Дума пра Каўпака", "Рудабельская рэспубліка", "На ростанях", "Воўчая зграя", "Трэцяга не дадзена", "Плач перапёлкі", "Эпілог" і іншыя.

Архівы Беларускага радыё і тэлебачання захоўваюць стужкі з сотнямі тэле- і радыёроляў В.Белахвосціка. У 1989 годзе за ролі ў радыёспектаклях "Хамуціус", паводле А.Куляшова, і "Рыбакова хата", паводле Якуба Коласа, артыст быў узнагароджаны Дзяржаўнай прэміяй Рэспублікі Беларусь.

У 1994 г. В.Белахвосцік атрымаў ганаровае званне Народнага артыста Беларусі.

Да апошняга часу Валянцін Белахвосцік выходзіў на сцэну. Моцнае ўражанне пакінула роля купалаўскага артыста ў нязвыклай для драматычнага тэатра опернай пастаноўцы "Фауст" паводле Гётэ. Гледачы тэатра імя Янкі Купалы памятаюць таксама яго незабыўныя ролі Кейстута ("Князь Вітаўт"), Анёла ("Тутэйшыя"), сэра Джона ("Касцюмер"), свата Зуйка ("Страсці па Аўдзею").

Юлія ЦЯЛЬЦЕЎСКАЯ.

Канфіскавалі...

11 чэрвеня супрацоўнікі Упраўлення ўнутраных спраў (УУС) Мінскага аблвыканкама канфіскавалі рэшту накладу (1.600 асобнікаў) "Предпринимательской газеты" з матэрыяламі журналістаў "БДГ".

Як паведаміў БелаПАН начальнік аддзела продажаў заснавальніка "БДГ" УП "Марат" Андрэй Панкоў, у 16.50 у аддзеле распаўсюджвання прадпрыемства на вуліцы Інтэрнацыянальнай, 11а з'явіліся тры чалавекі ў цывільным, якія запатрабавалі наклад сённяшнага нумара газеты. Пасля чаго наведвальнікі аб'явілі супрацоўнікам аддзела аб яго канфіскацыі.

На просьбу А.Панкова прад'явіць дакументы двое паказалі яму пасведчанні УУС Мінаблвыканкама. Яны ж склалі акт канфіскацыі, копію якога аддалі А.Панкову. Начальнік аддзела продажаў зазначыў, што ў акце скажонае яго прозвішча, а таксама не расшыфраваныя подпісы складальнікаў акта. Паводле слоў А.Панкова, супрацоўнікі міліцыі матывавалі свае дзеянні Законам "Аб міліцыі", у акце сказана, што мэта канфіскацыі — "для далейшага разбору".

Генадзь ШАРЫПКІН,
БелаПАН.

Горка, але салодка...

Фота IREX/ProMedia.

ПРОБЛЕМА

Черные дыры Избирательного кодекса

(Продолжение темы.)

2. Комплектование участковых избирательных комиссий

В предыдущей публикации говорилось, что Избирательным кодексом введена монополия местных органов исполнительной власти на формирование участковых комиссий (окружных по выборам сельских, поселковых, районных, городских Советов).

Как показали прошедшие выборы, исполкомы и администрации буквально купались в этой необъятной власти: избирательные комиссии создавали под нужных кандидатов из числа подчиненных "чэсных" претендентов.

В большинстве своем это хорошие специалисты, зачастую даже пользующиеся уважением населения, но данная категория региональных политиков в силу занимаемых должностей не рискнет возразить ни местным, ни областным вертикальщикам, ни, тем более, их столичным хозяевам (хозяин — тот, кто назначает на должность. — **Авт.**). Потому как, если возразят, то в лучшем случае с ними не продлят контракт на следующий срок. В худшем — демонстративно закуют в наручники...

Несколько примеров обеспечения "эллегантной победы" нужным кандидатам:

Полоцк. Генеральный директор ПО "Стекловолокно" Бронислав Сивый. Выдвинут своими подчиненными. Ими же на 100 процентов горисполком укомплектовал участково-окружную комиссию. Нужному кандидату "достался" и безальтернативный округ (№1).

Новополоцк. Участковая, она же окружная, комиссия №8 на 100 процентов сформирована из работников ОАО "Нафтан". Ими же выдвинут кандидатом в депутаты областной госпрофбосс химиков Александр Горский. Других претендентов в этом округе "не оказалось".

Витебск. Зеленую улицу по округу №4 дали первому секретарю городского комитета БРСМ Александру Мамаеву. Соперников устранили еще на стадии регистрации кандидатов.

В Полоцке аналогично обеспечивали безальтернативное баллотирование по округу №4 председателю горсовета, "чэсной" коммунистке Галине Муравей. А чтобы исключить даже гипотетическую случайность, горисполком включил в состав данной комиссии своего персонального представителя (право такое предоставлено вертикали ч.8 ст.35 ИК, и, как видим, в исполкоме этим правом пользуются).

А в **Сенненском районе** похоже, вообще, стыд потеряли.

По избирательному округу №32 баллотировался председатель райсовета Василий Василенок. Как говорится, Бога ради! Только вот председателем окружной (участковой) комиссии райисполком назначил... его жену — Галину Василенок. Заместителем председателя избирательной комиссии — подчиненную супруги. В целом же у жены высокопоставленного кандидата, которая в соответствии со статьей 44 ИК:

— подписывала списки граждан на участие в выборах;

— контролировала размещение агитационных материалов;

— обеспечивала реализацию досрочного голосования;

— готовила избирательные урны;

— распоряжалась выделенными денежными средствами;

— считала бюллетени и устанавливала итоги голосования,

в прямом или косвенном подчинении находилось 55 процентов состава комиссии.

* * *

Безальтернативные округа — основной способ, используемый вертикалью для протаскивания в Советы нужных депутатов. Не потому ли в Полоцкий городской Совет округов с одним кандидатом было 23 (74 процента).

Аналогичная картина по всей Беларуси:

— Полоцкий районный Совет — 30 округов (100 процентов);

— Сеннинский райсовет — 30 округов (75 процентов);

— Бобруйский райсовет — 38 округов (95 процентов)...

В целом по Полоцку представителями одной организации (на 75—100 процентов) была укомплектована половина участковых комиссий, вторая половина комиссий состояла из представителей одной организации на 30-65 процентов.

Конституция Беларуси провозглашает, что выборы в нашей стране являются равными, и поясняет это равенство: "избиратели имеют равное количество голосов".

Данная норма Основного закона заложена и в Избирательный кодекс. В статье 6 ИК записано: "Избиратели участвуют в выборах... депутатов местных Советов на равных основаниях: каждый избиратель имеет один голос".

Выборы — это не только формирование Советов, но и формирование комиссий по избранию органов представительной власти. Статья 35 ИК (ч.1), регламентирующая порядок выдвижения в состав избирательных комиссий, наделяет политические партии, общественные объединения, трудовые коллективы и граждан, проживающих на территории округа (участка), правом выдвигать в соответствующую комиссию (напомню, что в данной серии моих статей рассматриваются комиссии участковые) ТОЛЬКО ПО ОДНОМУ своему представителю.

Увы, данная норма права, верховенство которого провозглашено статьей 7 Конституции 1996 года, исполнительной вертикалью Полоцка (а равно других городов и весей) нарушалась самым бессовестным образом.

Представителей, которых в Полоцке направляла, к примеру, Объединенная гражданская партия, в избирательные комиссии не включали. Зато членов коллективов, руководители которых выдвигались кандидатами, назначали в комиссии самыми причудливыми способами.

Одного — от трудового коллектива в целом; второго, третьего, пятого... — от частей коллектива; седьмого, восьмого, десятого... — от этих же лиц, но уже как членов профсоюза. Попирали таким образом основной принцип избирательного права Беларуси: один гражданин, один трудовой коллектив, одна партия при выборах представителей в конкретную комиссию имеет ОДИН ГОЛОС.

Да, трудовые коллективы, партии, общественные организации, граждане, проживающие на территории участка (округа), имеют право выдвигать как в участковые, так и в вышестоящие комиссии, но ТОЛЬКО ПО ОДНОМУ своему представителю в одну комиссию.

Баллотировался по округу на безальтернативной основе директор Полоцкого торгово-технологического колледжа Евгений Буевич. 58 процентов состава комиссии — подчиненные кандидата: председатель комиссии — первый заместитель директора, заместитель председателя — преподаватель колледжа, секретарь комиссии — секретарь учебной части колледжа. Никто из 11 подчиненных кандидата-директора как бы не имеет к нему отношения, поскольку включены в состав комиссии по... заявлению граждан. Причем делали это работники колледжа, как и других 24 организаций Полоцка, не по собственной воле, а по принуждению руководителей, выполняющих разнарядку исполкома.

Аналогично включены в состав этой комиссии и 6 из 8 работников средней школы №1. Итого жители округа №2 (один из субъектов избирательного процесса) выдвинули в ОДНУ избирательную комиссию 17(!) представителей.

В статье 155 Избирательного кодекса даны определения используемых терминов. Идеологи кодекса по недомыслию или сознательно не дали толкование таких употребляемых в кодексе терминов как: "организация", "трудовой коллектив", "трудовой коллектив организации". И тем самым создали "черную дыру".

При подаче документов на выдвижение кандидатом в депутаты избирательные комиссии требуют предоставить справку, что организация, трудовой коллектив, которые выдвинули данного представителя, являются юридическим лицом (ч.2 ст.66 ИК), а сами исполкомы при "выдвижении" трудовыми коллективами представителей в состав комиссии справки такой не требуют. И обращаются с "трудовыми коллективами", как с дышлом.

Валерий ЩУКИН, г.Полоцк.

(Продолжение следует.)

ПУЛЬС

Мінск наведае прафесар Сяргей Капіца

16—17 чэрвеня па запрашэнні старшыні праўлення "Белзнешэканамбанка" Георгія Ягорава, рэктара Еўрапейскага гуманітарнага універсітэта Анатоля Міхайлава і Міжнароднага адукацыйнага цэнтра ў Мінску будзе знаходзіцца прафесар Сяргей Капіца.

Падчас візіту прадугледжаны сустрэчы прафесара С.Капіцы з вучонымі, студэнтамі, выкладчыкамі ВНУ і прадпрымальнікамі ў Нацыянальнай Акадэміі навук, Еўрапейскім гуманітарным універсітэце, Беларускім дзяржаўным універсітэце, "Белзнешэканамбанку". 17 чэрвеня адбудзецца публічная лекцыя прафесара ў мінскім Міжнародным адукацыйным цэнтры.

Акадэмік С.Капіца — выдатны расійскі вучоны з сусветным імем, прэзідэнт Еўразійскага фізічнага таварыства, віцэ-прэзідэнт Расійскай акадэміі прыродазнаўчых навук, лаўрэат Дзяржаўнай прэміі СССР, лаўрэат прэміі Калінгі ЮНЕСКА, лаўрэат прэміі Расійскай Акадэміі навук, член Міжнароднай федэрацыі астранаўтыкі, Сусветнай акадэміі навук і мастацтваў, Еўрапейскай акадэміі. З'яўляецца аўтарам і пастаянным вядучым навукова-папулярнай тэлепраграмы "Очевидное — невероятное".

Аляксей АРЭШКА.

Талакой змяняюць воблік Салігорска

З рэканструкцыі Цэнтральнай плошчы пачалі падрыхтоўку да 45-годдзя роднага горада, якое будзе адзначацца 31 жніўня, жыхары Салігорска.

Як паведаміла БелаПАН намеснік старшыні гарвыканкама Галіна Петрашка, праграма ажыццяўляецца, як кажуць, "усім мірам" і на сродкі жыхароў. Напрыклад, праект архітэктурнага рашэння гарадскога цэнтра на дабрачынных пачатках распрацаваў "Салігорскпраект", гарвыканкам узяў на сябе закупку матэрыялаў, кваліфікаваных спецыялістаў згадзіліся накіраваць на "юбілейныя" аб'екты многія прадпрыемствы, установы і прыватныя фірмы. Галоўнай крыніцай фінансавання праграмы стаў зацверджаны сесіяй гарса

вета мясцовы збор на ўтрыманне і развіццё інфраструктуры горада.

Ларыса НАСАНОВІЧ.

У кіпцюрах дзяржаўнай цэнзуры

Нечаканы працяг атрымаў скандал вакол забароны паказу ў Гродзенскім абласным драматычным тэатры спектакля "Адзінокі Захад". Падаў заяву аб звальненні галоўны рэжысёр і мастацкі кіраўнік тэатра Алег Жугжда. Прычынай гэтага стала немагчымасць знайсці ўзаемаразуменне з начальнікам Упраўлення культуры Гродзенскага аблвыканкама Людмілай Кадзевіч.

Нагадаем, што яшчэ ў красавіку рашэннем Упраўлення культуры Гродзенскага аблвыканкама быў забаронены паказ спектакля "Адзінокі Захад". Згодна з перакананнем Людмілы Кадзевіч, трэба было "прыбраць непатрэбныя словы і трохі перапрацаваць фінал". Аўтарам п'есы з'яўляецца ірландскі драматург Марцін МакДонаг. П'еса з поспехам ставілася і ў Ірландыі, і ў Польшчы. У Гродне адбыўся адмысловы закрыты паказ спектакля, на якім прысутнічала Марыя Бірукова, намеснік старшыні Гродзенскага аблвыканкама. Яна цалкам салідарызавалася з рашэннем Упраўлення культуры. Адчуваючы падтрымку кіраўніцтва вобласці, Кадзевіч прыняла рашэнне аб тым, што калі п'еса не будзе перапрацавана, то тэатральная трупа вымушана будзе пакрыць расходы, звязаныя з пастаноўкай, са сваёй уласнай кішэні.

Генадзь Мушперт, рэжысёр, і Алег Жугжда, мастацкі кіраўнік Гродзенскага абласнога драматычнага тэатра, уносяць у спектакль праўкі.

"Звальненне адбылося па ініцыятыве Жугжды, ён звольнены пры пагадненні бакоў... Гэта ніяк не звязана са скандалам вакол "Адзінокага Захаду" — сказаў "Народнай волі" Рыгор Макавец, дырэктар Гродзенскага абласнога драматычнага тэатра. З такім поглядам на падзею не згодны Жугжда: "Прычына звальнення — гэта наяўнасць розных уяўленняў пра абавязкі мастацкага кіраўніка тэатра".

Андрэй АДЛЯНІЦКІ.

Усе тэхнікумы Пінска перайменаваны ў каледжы

Першым быў рэфармаваны ўлікова-крэдытны тэхнікум. Гэтая навучальная ўстанова, што рыхтавала банкаўскіх работнікаў, стала называцца проста банкаўскім каледжам, а пазней Вышэйшым банкаўскім каледжам.

Услед за ім змянілі назвы на больш прывабныя індустрыяльна-педагагічны тэхнікум, педагагічнае і медыцынскае вучылішчы, сельгастэхнікум, тэхнікум мясной і малочнай прамысловасці.

Адзінай навучальнай установай з савецкай назвай заставаўся Пінскі гідрамеліярацыйны тэхнікум імя А.Я.Кляшчова, якім кіруе Герой Сацыялістычнай Працы Васіль Гарошка. Нядаўна і ён перайменаваны ў каледж.

Віктар КРОТ.

Літаратурны музей Янкі Купалы ўзначаліў Сяргей Вечар

Дзяржаўны літаратурны музей Янкі Купалы ўзначаліў Сяргей Вечар, які дагэтуль працаваў памочнікам міністра культуры.

У Мінкульце паведамілі, што пасля выхаду на пенсію былога дырэктара музея каля паўгода ішоў пошук дастойнай кандыдатуры на вакантную пасаду, на якую прэтэндавалі 19 чалавек. Як зазначылі ў міністэрстве, прызначэнне С.Вечара абумоўлена тым, што ён добра ведае музейную справу, якой займаўся ва Упраўленні культуры Мінаблвыканкама і ў Міністэрстве культуры.

Юлія ЦЯЛЬЦЕЎСКАЯ.

ЭКАНОМІКА

На склад!

Для чаго прадпрыемствы выпускаюць прадукцыю? Вядома ж, для таго, каб яе прадаць і атрымаць грошы. Гэта ведаюць, здаецца, усе, акрамя беларускіх урадавых чыноўнікаў. Бо ў краіне праводзіцца такая палітыка, што многія прадпрыемствы працуюць... на склад.

Так, на Магілёўшчыне адзначаецца павелічэнне запасаў гатовай прадукцыі на складах прадпрыемстваў. Па выніках работы за чатыры месяцы гэтага года яны дасягнулі 95 працэнтаў ад штомесячнага аб'ёму вытворчасці. Словам, што выпусцілі, тое і адправілі на склад. У той жа час прагноз росту аб'ёмаў вытворчасці прамысловай прадукцыі перавыкананы на 2 працэнты. Які сэнс перавыконваць, калі склады і так забіты рознымі вырабамі?

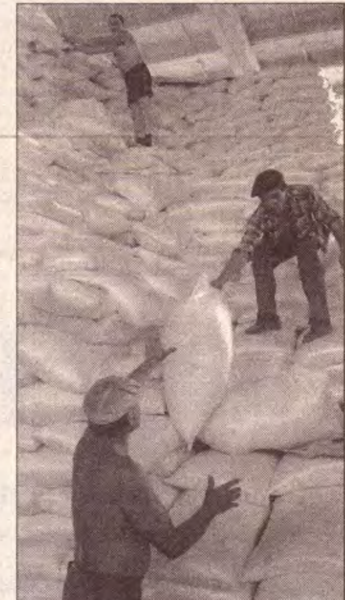
Не лепшая сітуацыя і на Віцебшчыне. Для рэалізацыі запасаў адзення, абутку і іншых тавараў мясцовых прадпрыемстваў спатрэбіцца тры месяцы напружанай працы. І гэта пры ўмове, што яны не будуць болей папаўняцца.

Агенцтва "Інтэрфакс" са спасылкай на Міністэрства статыстыкі і аналізу паведамляе, што па стане на 1 красавіка гэтага года на складах Беларусі скапілася 73 працэнты прадукцыі ад сярэднямесячнага аб'ёму вытворчасці. За першы квартал запасы павялічыліся на 32 працэнты. Асабліва шмат скапілася нерэалізаваных хімічных валокнаў і ніцей (107 працэнтаў да аб'ёму запасаў на 1 студзеня сёлетняга года), металарэжучых станкоў (118,3%), шын для сельскагаспадарчых машын (167,1%), шын для грузавых аўтамабіляў (286,4%), бытавых халадзільнікаў (182,9%), тэлевізараў (166,3%), бытавых гадзіннікаў (135,2%) і гэтак далей.

Калі прадукцыя не прадаецца, дык прадпрыемствы не маюць грошай ні на зарплату, ні на папаўненне абаротных сродкаў. Не выпадкова падчас апытання, праведзенага навукова-даследчым эканамічным інстытутам Міністэрства эканомікі, 76 працэнтаў кіраўнікоў прадпрыемстваў спасылаліся на недахоп абаротных сродкаў. Адсюль і незайздросная перспектыва эканомікі. Прадпрыемствы не могуць абнаўляць устарэлае абсталяванне, укараняць сучасныя тэхналогіі, а значыць, і павышаць якасць вырабаў. Так што затаварванне вырабамі складоў будзе працягвацца. Гэта, па-сутнасці, пацвердзілі і камандзіры вытворчасці падчас згаданага апытання, заявіўшы, што яны не чакаюць у бліжэйшы час змен да лепшага.

Чым жа яшчэ можна растлумачыць змяншэнне попыту на беларускую прадукцыю? Дырэктары ў час апытання назвалі такія прычыны: нізкі плацежаздольны попыт, неплацяжы спажыўцоў, высокія цэны на сыравіну і матэрыялы, падатковая палітыка ў краіне... Яны навідавоку. Многія працуюць на склады, таму ва ўсіх не хапае сродкаў. Што датычыць высокіх цэн на сыравіну і матэрыялы, дык іх мы ў асноўным атрымліваем з Расіі, якая, напэўна, узвінчвае іх для таго, каб зрабіць беларускую прадукцыю менш канкурэнтаздольнай і такім чынам прапіхваць свае вырабы на наш рынак. Так што расіяне дзейнічаюць больш граматна, чым нашы чыноўнікі.

Прэзідэнт канцэрна "Беллегпрам" Эдуард Нарышкін лічыць, што справе замінае знос актыўнай часткі асноўных фондаў, які складае аж 82 працэнты, ды "лішнія" 20 тысяч чалавек, якіх стараюцца загрузіць работай. Да таго ж не ўдаецца наладзіць узаемаадносіны з гандлёвымі арганізацыямі краіны. Так, яны выбралі за першы квартал толькі палову

квот на айчынную прадукцыю лёгкай прамысловасці, у той час, як краіны Еўрасаюза за пяць месяцаў поўнасцю выбралі квоты па льняных, швейных і трыкатажных вырабах на прадпрыемствах канцэрна.

Пытанне, як кажуць, ёсць. Паспрабуйце адшукаць танную рэч, нават сувенірную, айчыннай вытворчасці. Не знойдзеш днём з агнём. Прылаўкі завалены замежнымі рэчамі. Гэта адчувае кожны, хто едзе за мяжу і спрабуе абзавесціся сувенірамі.

Затаварванне складоў халадзільнікамі, гадзіннікамі, тэлевізарамі, абуткам, адзеннем сведчыць зусім не пра тое, што ўсе беларускія сем'і маюць іх. Проста ў людзей няма грошай. А ў тых, хто іх мае, ёсць жаданне набыць больш якасныя... замежныя рэчы. Так што затрымка з выплатай мізэрных заробкаў моцна б'е і па вытворцах, якія не могуць збыць сваю прадукцыю.

Каб разгрузіць склады, варта даць магчымасць людзям някепска зарабіць.

Цікавы і такі факт, які ўсплыў на нядаўняй сесіі дэпутатаў Віцебскага абласнога Савета, на якой разглядаліся эканамічныя праблемы. На ёй адзначана, што не ў прыклад дзяржсектару ўстойлівы рост тавараабароту дэманструе прыватны гандаль. У першым квартале яго працаўнікі пералічылі ў бюджэт вобласці 30 мільярдаў рублёў і на такую ж суму адправілі прадукцыі на экспарт.

Чыноўнікі, якія курыруюць гандаль, прасілі ўвесці абмежаванні на імпарт асобных тавараў. Дэпутаты ж, паведамляе БелаПАН, з гэтым не пагадзіліся і параілі ім шукаць новыя формы работы, праводзіць сезонныя распродажы і кірмашы, палепшыць рэкламу і якасць мясцовай прадукцыі, зніжаць яе сабекошт.

Вядома і тое, што справе замінае вялікая падатковая нагрузка, з дапамогай якой, нібы мятлой, вымятаюцца з прадпрыемстваў сродкі.

Словам, скапленне на складах гатовай прадукцыі — вельмі трывожны сімптом, дыягназ цяжкай эканамічнай хваробы, якая да таго ж не лечыцца. Чыноўнікі спадзяюцца на авось, авось абыдзецца. Не абыдзецца. Без сур'ёзных рэформаў, паляпшэння ўмоў для прыватнага сектара зрухаў да лепшага не будзе.

Яўген ТАЎГЕНЬ.
Фота IREX/ProMedia.

РЭТРАСПЕКТЫВА

Пашпарт ад Юрыя Захаранкі

Кажуць пра беспамылковасць першага ўражання. Менавіта такім сталася ўражанне, якое зрабіў на мяне падчас нашага знаёмства Юрый Захаранка. Нягледзячы на тое, што знаёмства было адметна дзелавым, адбылося ў афіцыйных абставінах.

...На маё імя ў Камісію Вярхоўнага Савета па правах чалавека прыйшоў ліст, аўтар якога — мінчанка, настаўніца па прафесіі, прозвішча ўжо не помню, — скардзілася на міліцыю: без уважнай прычыны затрымалі і зняважылі яе сына.

Ліст дыхаў вялікай крыўдай і абурэннем, яго нельга было пакінуць без увагі, без належнага рэагавання. Сталі меркаваць, што зрабіць, які ход даць скарзе. Рэферэнт параіў пераслаць яе для разгляду ва ўпраўленне ўнутраных спраў гарвыканкама. Ці — прыкінулі другі варыянт — паслаць у Міністэрства ўнутраных спраў, на імя новага міністра.

А што калі перадаць скаргу яму непасрэдна, без канцылярскай цяганіны? Такая магчымасць была. Бо ішла якраз сесія, і ва ўрадавым сектары Авальнай залы стаў з'яўляцца новы міністр унутраных спраў, статны, стрыманы, з уважлівым, цікаўным позіркам мужчына — Юрый Мікалаевіч Захаранка. Падчас пасяджэння я падышоў да яго, павітаўся і паказаў са сваім кароткім каментарам скаргу.

Міністр зрэагаваў нечакана ветліва і дзелавіта. Тут жа прабег вачыма ліст і рашуча запэўніў: "Неадкладна разбяромся! Калі факты пацвердзяцца, вінаватыя будуць прыцягнуты да адказнасці. Аб выніках праінфармуем вас".

Так усё і было зроблена насамрэч.

Першае ўражанне неўзабаве пацвердзілася. Не менш плённым аказалася наша супрацоўніцтва ў справе ўвядзення ў краіне пашпарта новага ўзору. Як вядома, Законам "Аб грамадзянстве Рэспублікі Беларусь", прынятым 18 кастрычніка 1991 года, прадугледжвалася: "Дакументам, які сведчыць аб грамадзянстве Рэспублікі Беларусь, з'яўляецца пашпарт грамадзяніна Рэспублікі Беларусь. Узор пашпарта грамадзяніна Рэспублікі Беларусь і ўмовы яго выдачы вызначаюцца Саветам Міністраў Рэспублікі Беларусь".

А ў пастанове Вярхоўнага Савета аб увядзенні закона ў дзеянне зазначалася, што Савет міністраў павінен забяспечыць правядзенне неабходных мерапрыемстваў па выкананні закона і ўнесці адпаведныя прапановы на разгляд Прэзідыума Вярхоўнага Савета. Інакш кажучы, увядзеннем новага пашпарта, пашпартызацыяй насельніцтва суверэннай краіны абавязваліся займацца дзве галіны ўлады — заканадаўчая і выканаўчая.

У Вярхоўным Савеце гэтай справай было даручана займацца дэпутацкай камісіі, у якой працаваў я (яе, нагадаю, поўная, не вельмі ўдалая назва: Камісія па пытаннях галоснасці, сродкаў масавай інфармацыі і правоў чалавека).

Мы праводзілі адпаведныя нарады, вялі перапіску з МУС і некаторымі іншымі зацікаўленымі ведамствамі. Але справа па розных прычынах, у тым ліку з-за выбараў прэзідэнта, стапарылася. На тэрыторыі краіны ўсё яшчэ манапольна панаваў серпаста-малаткасты пашпарт грамадзяніна СССР.

Прыйшлося выступіць у "Розным" на тэму "Калі атрымаем новы пашпарт?" (16-я сесія Вярхоўнага Савета, 11 студзеня 1995 года). А праз колькі дзён прыйшоў у Камісію на маё імя адказ міністра ўнутраных спраў РБ Юрыя Захаранкі. І які адказ! Не фармальны, не адпісачны, не інспіраваны клопатам пра гонар мундзіра, а па-сапраўднаму дзелавы, па-дзяржаўнаму адказны, прасякнуты шчырым, непадробным зацікаўленнем у паспяховым вырашэнні праблемы.

Пакідаючы Вярхоўны Савет і здаючы ў архіў, згодна з існуючай практыкай, шматлікія паперы, з лістом-адказам міністра Юрыя Захаранкі я развітацца не змог. Не ўзнялася рука накрэсліць на ім: "У архіў". І, пэўна, не толькі па той прычыне, што бачыў у лісце дзяржаўнай важнасці дакумент і не хацеў, каб ён безвядома пыліўся недзе на архіўнай паліцы. Можа, спрацавала сумнае прадчуванне...

Запрашаю чытача "Народнай волі" ўважліва пазнаёміцца з фрагментам ліста былога міністра ўнутраных спраў Беларусі Юрыя Захаранкі "Аб ходзе пашпартызацыі насельніцтва Рэспублікі Беларусь". Ад 31 студзеня 1995 года. Зыходзячы нумар у міністэрстве 1/95. Зарэгістраваны ў канцылярыі Вярхоўнага Савета РБ 2 лютага 1995 года за нумарам 23999.

Анатоль ВЯРЦІНСКІ.

Дэпутату Вярхоўнага Савета
Рэспублікі Беларусь
Вярцінскаму А.І.

Аб ходзе пашпартызацыі насельніцтва Рэспублікі Беларусь

У выкананне Закона Рэспублікі Беларусь "Аб грамадзянстве Рэспублікі Беларусь" Міністэрствам унутраных спраў здзейснены шэраг арганізацыйных і практычных мерапрыемстваў па падрыхтоўцы да выдачы пашпартоў грамадзяніна Рэспублікі Беларусь.

Сумесна з зацікаўленымі распрацаваны Палажэнне аб пашпарце грамадзяніна Рэспублікі Беларусь, яго ўзор і апісанне, якія зацверджаны пастановай Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь ад 14 ліпеня 1993 г. №463.

Міністэрствам унутраных спраў і Міністэрствам фінансаў праведзена экспертная ацэнка выдаткаў па вырабе бланкаў пашпартоў, падрыхтаваны дакумент, які зарэгістраваны ў Міністэрстве юстыцыі і вызначае аплату за пашпарт у памеры 30% мінімальнай заработнай платы.

МУС набыта спецыяльная папера і выраблены бланкі заяў на выдачу пашпарта.

Сумесна з вытворчым аб'яднаннем фатаграфічных работ "Вілія" распрацаваны тэхнічныя патрабаванні да фатаграфічных картак для пашпартоў і рэкамендацыі па іх вырабе.

На аснове дагавора, заключанага МУС з Інстытутам мовазнаўства АН Беларусі, выкананы пераклад з рускай на беларускую мову 28 даведнікаў, якія забяспечваюць функцыянаванне АС "Пашпарт", што прадстаўлены ў тапанімічную камісію Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь для зацвярджэння...

Міністр — Ю.М.Захарэн

ЭХО

Девочку Глашу лишили квартиры

Государственные структуры отреагировали на публикацию в "Народной воле" статьи о 12-летней девочке Глаше, которую лишили квартиры, принадлежащей ей по праву наследования ("НВ" №69 от 16.04.03 г.). В редакцию поступили ответы из Министерства жилищного хозяйства, Управления жилищного хозяйства Мингорисполкома, Министерства образования, Министерства юстиции. Минюст, в частности, сообщает, что по фактам, изложенным в статье "Папа, твоя дочь в беде!" проведена тщательная и всесторонняя проверка относительно удостоверенных нотариусом сделок.

В упомянутой публикации приводился конкретный пример широко распространенной на постсоветском пространстве практики скупки за бесценок квартир у социально не защищенных одиноких людей.

Попытки защитить эту категорию граждан вроде бы предпринимаются. Так, Минский городской Совет еще в октябре 1999 года утвердил Положение (№19), в соответствии с которым продажа и обмен жилых помещений, находящихся в собственности семей, имеющих несовершеннолетних детей, граждан, лишенных дееспособности, алкоголиков, наркоманов, осуществляется только с согласия органов опеки и попечительства.

Увы, письма и звонки в "Народную волю" свидетельствуют, что гладко только на бумаге...

Глашина мама попала под категорию граждан, на которых распространяется упомянутое Постановление, еще в октябре 2000 года, когда по решению суда Советского района г.Минска признана недееспособной. В августе 2002 года недееспособная мама в присутствии нотариуса нотариальной конторы №1 Первомайского района подписывает доверенность некоему Велицкому на право продажи своей квартиры. Последний в присутствии все того же нотариуса продает квартиру своей жене.

Квартира приобреталась Велицкими вовсе не для жилья: через месяц уже была сдана в аренду. Как пояснил суду Валерий Велицкий, у его семьи прекрасная приватизированная квартира, дача, шикарная машина. Велицкие не работают — живут, как сказал Валерий Анатольевич, на наследство дяди, который умер в... 1992 году.

* * *

Министерство юстиции уведомляет редакцию "Народной воли", что проверкой министерства в действиях государственного нотариуса И.И.Ванюрской нарушений законодательства не установлено. Не установил факта виновности государственного нотариуса в противоправных действиях и суд. Для удостоверения доверенности на право сделки с недвижимостью необходим только личный паспорт. Предоставление каких-либо иных документов при удостоверении такого рода доверенностей не требуется. Нотариус проверяет по паспорту лишь наступление гражданской дееспособности (18-летие). И не вправе истребовать какие-либо дополнительные документы, подтверждающие дееспособность обратившегося гражданина. Внешний же вид Глашиной мамы сомнений в ее дееспособности у нотариуса И.Ванюрской не вызвал. Как установил суд, "нотариус не является специалистом в области психики".

Суд, в соответствии с законом, доверенность, выданную недееспособной матерью, признал недействительной. Соответственно и сделка купли-продажи Глашиной квартиры, произведенная между собой супругами Велицкими, признана ничтожной (Велицкий написал кассационную жалобу, в связи с чем решение Первомайского суда на сегодняшний день в силу не вступило. Следовательно, не решается и вопрос о принятии Глашей наследства.

Чтобы подобные ситуации не повторялись, может быть, стоит при заключении сделок с квартирами все же представлять кое-какие документы, кроме паспорта. Ведь ни у кого не вызывает сомнения правомерность обязательного наличия справки от психиатра при получении прав на вождение автомобиля. Возможно, для граждан, признанных недееспособными, необходимо делать в паспортах соответствующую отметку?

Валерий ЩУКИН, правозащитник.

Народная Воля 13 ЧЭРВЕНЯ 2003 г.

Полонез на всю Европу

(Окончание. Начало на 1-й стр.)

Наконец, страх перед западными технологиями, западной экономической оборотистостью, западным капиталом? "Нас купят!" — зазвучало со страниц "патриотической" прессы. "Поляки утратят свою ментальность в этом котле европейской распущенности и вседозволенности!" — зазвучало с амвонов ряда костелов и страниц католических изданий.

И пан Ковальский (так обозначают "среднего" поляка) растерялся. Ему, разумеется, очень хотелось попользоваться "даровыми" европейскими денежками и зажить, скажем, как немецкий бауэр. Но одновременно он и испугался, что бауэр скупит его земельку, его ферму и заставит работать уже как подчиненного. И это на его, на польской земле! Для самолюбия пана Ковальского вещь невообразимая и позорная! Лучше уж и в самом деле своя коровка, своя свинка, своя лавочка. Пусть все не такое уж и передовое и доходное, как у того же немца, но ведь свое! Но на пана Ковальского стал давить его сынок Марек, студент университета. Марек стал кричать, что вот он скоро получит диплом, а в стране безработица, и что ему делать? А если Польша вступит в Евросоюз, то он, Марек, может поехать в ту же Германию или Францию. Он там устроится и будет получать приличные "пенёнжки", поскольку на Западе — и это всем известно! — платят очень приличную зарплату тем, кто работает.

У пана Ковальского наступило "завруцене гловы". Он решил не идти на выборы вообще. А сын Марек натурально пообещал, что обязательно пойдет и проголосует "за".

Вхождение в Евросоюз по-польски

Вот в таком раздрае Польша подошла к решающим дням 7 и 8 июня, на которые был назначен референдум. Телевидение и газеты вели постоянные дебаты. Социологические опросы показывали, что результат должен быть положительный. Но страхи не оставляли руководителей страны и проевропейски настроенную часть граждан. Все знают, как своенравен и упрям пан Ковальский. Чтобы повлиять на него, в путешествия по стране отправляются и президент Квасьневский, и премьер-министр Миллер. Они выступают в малых местечках и городках, агитируют, убеждают...

И вот наступил первый день референдума — суббота, 7 июня. "Газета Выборча" выходит с "историческим" заклинанием на первой полосе: "Десять веков истории смотрят на нас". Но даже перефразировка знаменитого высказывания Наполеона не оборачивается сразу желанным эффектом. Конец дня приносит шоковое известие — в голосовании приняли участие всего 17 процентов граждан! Я видел растерянные лица виднейших политиков и деятелей Польши в те часы. Это было трагическое зрелище. "Нет, еще 33 процента мы за воскресенье не наберем!" — обреченно махнул рукой один из шефов Союза Левой Демократии. Позор! Провал! Кстати, в случае провала с фреквенцией (явкой избирателей) вопрос о вступлении в ЕС должен был решать сейм. Но это означало бы, что общество в большинстве своем устранилось от участия в этой важнейшей для страны проблеме. И в Европе сказали бы: ну если поляки не хотят, может, и не стоит тянуть их силой... А это в свою очередь отозвалось бы на приеме в ЕС малых европейских стран — соседей и друзей Польши — Литвы, Латвии, Словакии, Словении, Эстонии, Мальты, Кипра... В общем, стал бы разматываться клубок гигантских неприятностей.

В общем, вечером в субботу Европа замерла. И только к концу следующего дня, воскресенья, перевела дух. Уже после обеда стали поступать обнадеживающие известия. Поляки ехали с дач, со своих "дзялэк", из гостей... Потом они поспали после обеда, послушали неутешительные новости, и к вечеру на избирательных участках уже была настоящая толкотня. Фреквенция достигла 20... 30... 40 процентов... И, наконец, к восьми вечера, когда закрывались участки для голосования, пришла эта радостная цифра — 59, 2 процента!

Что творилось в те минуты во внутреннем дворе знаменитого дворца Уяздовских, где собрались общественные деятели, журналисты, политики, иностранные гости! Это было поистине национальное торжество. Всю ночь Варшава пела и танцевала. "Jestesmy w Unii! Jestesmy w Europe!" — скандировала молодежь.

Трудный «белорусский вопрос»

Мне было немного грустно на этом польском празднике. Это заметил мой приятель, варшавский журналист. Старый циник, он по-своему попытался подсластить пилюлю. "Ну что, пане Шимоне, — сказал он, — помнишь, что сказал старый гоголевский Тарас Бульба своему сыну Андрию? А он сказал: "Что, сынку, помогли тебе твои ляхи?" Он видел, мой приятель-журналист, что я рассматриваю пресс-релиз с результатами голосования по воеводствам, из которого было видно, что наиболее активно против вступления в Евросоюз высказались (и проголосовав "против" и просто отказавшись от участия в референдуме) жители восточных земель Польши, в том числе тех, где массово живут белорусы. Поэтому провокационный вопрос моего приятеля по сути звучал так: "Ну что, не удалось белорусам сорвать наш референдум?"

И тут меня прорвало. Я в пять минут доказал своему приятелю, что если бы сегодня, сейчас на Беларуси проводился референдум по вступлению в Европейский Союз, то у нас и явка была бы намного лучше, и в целом результат голосования.

— Вы, поляки, зажрались, — вещал я вдохновенно, — позволяете себе раздумывать, вступать вам в Евросоюз или нет... А нам, белорусам, уже все ясно, у нас нынче так плохо, такая гнусная жизнь пошла, что люди наши и раздумывать не будут. Толпами повалят на участки избирательные! Только бы дали высказаться! Отчаяние наших людей таково, беспросветность нашей жизни такова, что, не вдаваясь в особые рассуждения, наши люди просто посчитали бы, что вхождение Беларуси в Европу — это, может быть, наш единственный и последний шанс!

Выслушав меня, приятель сказал:

— Ну если вам все так уж ясно, то почему вы терпите это?

И он ткнул пальцем в тот самый плакат.

Ответа у меня не нашлось. Впрочем, он есть, этот ответ. Только вот делиться им с польским другом мне не захотелось.

Пустое месца

Васіль ЯКАВЕНКА, пісьменнік

З цікаўнасцю пазнаёміўся з інфармацыяй В.Шчукіна "Судебный иск к авторам Союзного государства" ("НВ" за 4.06.2003г.). Захапленне ды ўдзячнасць выклікае мудры і мужны ўчынак мінчукоў К.Кошаля, Г.Пляшко, С.Папкова, А.Радзюка, А.Чахольскага і В.Юхо, якія звярнуліся ў Вярхоўны суд краіны з іскам наконт неправамоцнасці Саюзнага дагавора, бо ён заключаны ў парушэнне Канстытуцыі Рэспублікі Беларусь і карэнным чынам мяняе ўмовы жыцця грамадзян (і іх, падацеляў іска, таксама), парушае канстытуцыйныя правы, пагражае здароўю і жыццю дзяцей.

Акалічнасці тут падмечаны проста выдатна. І зроблены належныя высновы. Вярхоўны суд ухіліўся ад разгляду справы (а менавіта ён павінен быў яе разглядаць), і іск перададзены ў суд Ленінскага раёна сталіцы. Толькі ж такія варункі якраз і могуць прывесці аўтараў саюзнай дзяржавы на лаву падсудных у Гаазе.

Па маіх назіраннях, "саюзная" сепаратысцкая дзейнасць нашага палітычнага генералітэта па стварэнні адзінай "саюзнай" краіны даўно носіць крымінальны характар.

Я невыпадкова зазначыў сепаратысцкі характар дзейнасці — усёй той змоўніцкай літургіі і мітусні вакол "саюзнага" дагавора з Расіяй, што гоніць пену і шуміць — асабліва з баларускага боку. У сярэдзіне 90-х гадоў, прыйшоўшы да ўлады і не чуючы мяжы, Аляксандр Рыгоравіч Лукашэнка заявіў у Думе, што "мы" згодны на аб'яднанне з Расіяй на любых умовах. Я слухаў яго і думаў: хто ж даў права кіраўніку краіны на гэтую беспардонную заяву, што палягала не ў рэчышчы Асноўнага Закона — Канстытуцыі, а ўпоперак гэтага рэчышча.

І далей усе перамовы наконт "саюзнага" яднання вяліся насуперак літары і духу нашай Канстытуцыі. Лёсавызначальныя "дзяржаўныя" дакументы ніяк не ўзгадняліся з грамадствам (не друкаваліся і не абмяркоўваліся), а за словамі "саюзная дзяржава" хаваўся неадэкватны падтэкст: адзіная дзяржава! І ўжо дарэмна эквілібрысты ад палітыкі намагаліся і прагнуць яшчэ даказаць, што ў гэтай адзінай "саюзнай" суіснаваць могуць дзве незалежныя дзяржавы.

Лухта? Ілюзія? Ідыятызм?.. Бадай, і тое і другое. Бо ў шырокім свеце, дзе жывуць нармальныя людзі, у падобныя гульні ніхто не гуляе. Таму ўсе тыя парыванні і захады, заявы і падпісаныя "дзяржаўныя" дакументы аб утварэнні адзінай, непадзельнай, магутнай (нібы без Беларусі яна, Расія, не магутная) Саюзнай дзяржавы ёсць не што іншае, як выпладак валютарызму і сепаратызму вышэйшага чынавенства Рэспублікі Беларусь. А вядзе гэты кан'юнктыў да страты незалежнасці дый наогул да знікнення Беларусі з палітычнай карты свету.

Мне могуць запярэчыць, маўляў, у планах аўтараў зліцця дзвюх краін было і ёсць правядзенне рэферэндуму. Ён, рэферэндум, бачыце, і здыме ўсе пытанні і абвінавачанні ў здрадзе Канстытуцыі і ў сепаратызме.

"Спасібачкі!" — як сказала б адна мая знаёмая. Дзякуй у шляпу!

Па-першае, у цывілізаваным свеце дамовы між дзяржавамі па лёсавызначальных для народа пытаннях заключаюцца не **да** правядзення рэферэндумаў, а **пасля** іх. І гэта — норма.

Па-другое, рэферэндум ва ўмовах несвабоднага, недэмакратычнага (з манапалізаванымі рэжымам СМІ) грамадстве, як засведчылі неаднойчы сфальсіфікаваныя ў Беларусі выбары, не ёсць метад і сродак выяўлення думкі, волі, пастравы народа. І таму перш чым праводзіць на нашай знямоглай зямлі рэферэндум — любы рэферэндум, скажам, — неабходна належным чынам расчысціць прастору, на справе рэфармаваць грамадскае жыццё, каб яно адпавядала таму, што маюць не прыгнечаныя нікім і нічым еўрапейскія дэмакратычныя краіны.

Шасцёра ініцыятыўных мінчукоў выступілі ў абарону сваіх канстытуцыйных правоў! На мой погляд, яны паказалі нам прыклад, які цяжка пераацаніць. З падобнымі іскамі да пражэкцёраў "Саюзнай дзяржавы", у прынцыпе, павінны б выступіць усе грамадзяне, бо тое, чым гандлюе, з дазволу сказаць, наша дзяржаўная эліта, закране, калі не закранула, кожнага, прычыніць маральныя і матэрыяльныя страты, прынізіць годнасць усіх паасобку і ў цэлым — грамадства.

Мяркую, пачэсны абавязак кожнага свядомага суайчынніка — падтрымаць акцыю шасцярых адчайных і годных у сваёй самасвядомасці беларусаў, якія востра адчулі сваю адказнасць за сябе і грамадства, за сябе і сваіх дзяцей у гэткі пакручасты і неабярэжлівы час.

Мяркую, што падтрымку аўтарам іска, з якім яны выйшлі на эпахальную каламуць ў грамадстве, павінны б аказаць перш-наперш вольныя ў сваіх дзеяннях юрысты, палітыкі, журналісты...

Інакш мы знікнем. Знікненне нас як народа і нацыі ўжо пачалося.

Неяк у складзе групы пісьменнікаў я ехаў на Львоўшчыну. І толькі мы перасеклі на аўтобусе мяжу з Украінай, як пры гасцінцы з'явілася табло з указаннем курсу сумежных валют у дачыненні да амерыканскага долара. Там значылася пяць-шэсць краін і адпаведна ім — лічбы ў кожнай графе. Толькі насупраць Беларусі — пустое месца.

"Пустое месца!" — усклікнулі пісьменнікі ў суме ды скрусе.

Ученые обнаружили, что в космосе можно выращивать растения

Ученые компании DuPont объявили, что соя может расти в космосе так же, как и на земле. "Когда мы начали, мы не были уверены, что семена даже могут быть посажены в космосе, где нет гравитации, не говоря уже о том, чтобы расти", — сообщил исследователь компании DuPont. "Это первый подобный проект, в котором культура совершила полный цикл роста — от семени до воспроизводства новых семян. Это также первая культура, которая выросла на Международной космической станции". Эксперимент по выращиванию сои был начат в июне 2002 года на шаттле Endeavor. На МКС соя проросла, зацвела и создала новые семена, и в октябре шаттл Atlantis привез ее обратно на землю.

Это открытие дает возможность человеку пребывать в космосе длительное время.

ДАЙДЖЕСТ

Ахмед Халаби: вооруженный Хусейн бродит по долине Тигра

Лидер "Иракского национального конгресса" Ахмед Халаби заявил о том, что он располагает точной информацией о месте нахождения опального иракского диктатора — Саддама Хусейна. Основываясь, как он утверждает, на "информации, заслуживающей доверия", Халаби уточнил, что Хусейн выжил после двух атак американской армии и сейчас с несколькими спутниками постоянно перемещается по долине реки Тигр. Халаби также полагает, что Хусейн вынашивает планы мести, ради осуществления которой он постоянно возит с собой два так называемых пояса смертника, начиненных взрывчаткой.

В то же время, сохранив значительную часть своих личных средств, Саддам по-прежнему выплачивает своим сторонникам вознаграждение за каждого убитого американского солдата.

Шеф секретной полиции Милошевича предстанет перед Гаагским трибуналом

Бывший глава сербской секретной полиции доставлен в Нидерланды и предстанет перед международным судом по делу о военных преступлениях в бывшей Югославии. Арест Йовицы Станишича был произведен еще в марте в связи с убийством тогдашнего премьер-министра Сербии Зорана Джинджича. По замечаниям экспертов, во время правления Милошевича он был одним из самых влиятельных людей в стране. В Гааге ему, помимо прочего, предстоит отвечать по обвинению в особо жестоком убийстве 200 человек.

Шаттлы будут стартовать только днем

В будущем шаттлы станут стартовать исключительно в светлое время суток, под наблюдением видео- и фотокамер, а астронавтов будут готовить для обследования корпуса корабля снаружи — для того чтобы при любом подозрении на возможное повреждение жаропрочного щита его можно было внимательно обследовать. NASA испытывает приборы, которые позволили бы проводить в космосе подробный осмотр нижней части крыла корабля.

Как заявил представитель NASA Шон О'Кифи, несмотря на всесторонние анализы программы полетов шаттлов, сделанные после трагедии с Columbia, никаких веских причин останавливать их старты по причинам безопасности нет. По словам О'Кифи, полеты космических челноков могут возобновиться в декабре этого года или в самом начале следующего.

В американское консульство в Турции бросили две гранаты

Неизвестный бросил две гранаты в консульство США в Турецком городе Адана. Взрывом выбило стекла в здании диппредставительства. По сообщению официальных источников, пострадавших нет. Ранее местный телеканал CNN Turk передавал, что речь идет о так называемой "шумовой" бомбе, причиняющей весьма небольшой ущерб. Как выяснилось, полиция расположенного на юге Турции города Адана арестовала мужчину в возрасте около 30 лет после того, как тот вошел в сад консульства и бросил ручные гранаты в направлении здания. "Одна из гранат взорвалась. Ущерб был минимальным. Никто не пострадал, а подозреваемый был арестован", — заявил журналистам представитель американского консульства.

Всех лидеров ХАМАС ликвидируют или посадят

По мнению израильских властей, приказ на совершение взрыва в иерусалимском автобусе террористу-самоубийце отдал высокопоставленный член движения ХАМАС Абдулла Кавасме, разыскиваемый в настоящее время израильскими властями. Как сообщили источники в спецслужбах страны, между главами служб, ответственных за национальную безопасность Израиля, прошли консультации, итогом которых стало решение о придании большей интенсивности программе, направленной на прекращение террора ХАМАС. Лидеры этой организации будут ликвидированы или посажены в тюрьму.

В Германии задержан мужчина, месяц проживший с трупом в гостиной

Немецкие власти направили под психиатрический надзор 43-летнего мужчину, после того как выяснилось, что он провел целый месяц в квартире со своим мертвым соседом.

О первоначальных подозрениях сообщил садовник, которого неоднократно отсылали при попытках пройти в гостиную, где на диване был расположен труп 58-летнего мужчины.

Полиция не обнаружила никаких признаков насильственной смерти. Как сказал представитель полиции города Аален Ханс Рек, задержанный пояснил, что его друг просто "перестал есть".

В Нью-Йорке судят русских мафиози

В Нью-Йорке задержали банду российских вымогателей. По сведениям обвинения, "Команда с Брайтон-Бич", действовавшая под руководством некоего Зиновия Бари, занималась вымогательством, ростовщичеством, торговлей "экстази" в Нью-Йорке, Калифорнии и Пенсильвании и запугиванием свидетелей. "Бари руководил людьми, которые не задумываясь прибегали к насилию, для того чтобы увеличить доходы от рэкета и запугать свидетелей", — заявило обвинение. В случае если Бари признают виновным, ему грозит более 20 лет лишения свободы.

RUSSIAN MAFIA
The City Of Lost Heaven

Как предполагается, бандиты собирали деньги с нескольких предприятий, принадлежащих выходцам из России. Так, второго марта двое ее членов — Алексей Цветков и Геннадий Тененбаум — разгромили интернет-кафе NY Cyber Place, расположенное в районе Брайтон-Бич.

Чаму зацята мыкаюць або маўчаць чыноўнікі?

Сяргей ЗАКОННІКАЎ

Здавалася б, якая праблема стварыць новы часопіс, які будзе выходзіць без дзяржаўных датацый, а толькі на самаакупнасці і з дапамогай спонсараў. Гэты намер літаратурнай грамадскасці адпавядае Закону Рэспублікі Беларусь "Аб друку і іншых сродках масавай інфармацыі". Намер лагічны і справядлівы, бо такім чынам можна працаўладкаваць хоць нейкую частку звольненых прафесіяналаў у рэдакцыйнай справе і даносіць да чытачоў творчасць лепшых пісьменнікаў Беларусі, якіх пазбавілі права на свабоду слова, на друкаванне.

Улічваючы гэтыя пажаданні, Рэспубліканскае грамадскае аб'яднанне "Літаратурна-мастацкі фонд "Гронка" прыняло рашэнне аб заснаванні і выданні літаратурна-мастацкага і грамадска-палітычнага часопіса "Ток" і размяшчэнні яго па сваім юрыдычным адрасе (як і патрабуецца, гэта нежылое памяшканне). Усе дакументы для Міністэрства інфармацыі Рэспублікі Беларусь, каб атрымаць пасведчанне аб рэгістрацыі перыядычнага выдання, мы падрыхтавалі якасна, аплацілі збор за рэгістрацыю. У пакеце дакументаў не хапала толькі адной паперы — узгаднення размяшчэння выдання з адпаведнымі мясцовымі выканаўчымі, распарадчымі органамі. 26 лістапада 2002 года аб'яднаннем была пададзена заява ў Мінскі гарвыканкам на імя намесніка старшыні гарвыканкама Пятрушына М.А. і неабходныя дакументы для выдачы ўзгаднення, і мы спакойна чакалі прыняцця рашэння. Падстаў для хвалявання не было, таму што супрацоўнік гарвыканкама І.П.Чуеў, які прымаў дакументы, сказаў: "Усё афармлена правільна. На працягу двух-трох тыдняў справа будзе вырашана. Гэта нескладанае, тэхнічнае пытанне". Але, як аказалася, ён глыбока памыляўся. Праз тры тыдні ў размове па тэлефоне ў ягоным голасе аптымізму ўжо не было: "Калі будзе вырашана пытанне, не ведаю. Дакументы здадзены на подпіс". Гэты адказ потым гучаў шмат разоў.

Калі з моманту падачы дакументаў прайшло больш за месяц, РГА "ЛМФ "Гронка" звярнулася з заявай да старшыні Мінскага гарвыканкама М.Я.Паўлава (зарэгістравана за №98 ад 4.01.2003 г.), дзе мы канстатавалі, што супрацоўнікамі гарвыканкама парушаны ўстаноўленыя тэрміны разгляду нашых дакументаў, прасілі паскорыць вырашэнне гэтага пытання і даць пісьмовы адказ. Але і на гэтую заяву ніякага рэагавання не было.

Новы супрацоўнік гарвыканкама Э.В.Тамільчык, які замяніў І.П.Чуева, і калі прымаў нас у сваім кабінеце, і ў тэлефонных размовах у адказ на запытанні толькі мыкаў або маўчаў. 31 студзеня г.г. Эдуард Валянцінавіч нарэшце загаварыў. Ён паведаміў на чарговы наш напамін па тэлефоне, што Мінгарвыканкам мае намер у бліжэйшыя дні звярнуцца з запытам у Міністэрства інфармацыі Рэспублікі Беларусь аб мэтазгоднасці выдання часопіса "Ток". Ніякай логікі ў такім павароце справы не было: па-першае, гарвыканкам, звяртаючыся з такім запытам, выходзіць за межы сваіх функцый, па-другое, як можа Міністэрства інфармацыі РБ прымаць рашэнне аб мэтазгоднасці выдання часопіса, не атрымаўшы ад заснавальніка неабходных для рэгістрацыі дакументаў? У адказ на гэтыя довады Э.В.Тамільчык доўга маўчаў, а потым апалым голасам прамовіў: "Так вырашыла кіраўніцтва".

Махавік штучнай валакіты набіраў абароты. Мінгарвыканкам робіць запыт, а Міністэрства інфармацыі РБ яму ў адказ: "А мы ні сном ні духам не ведаем ні пра які часопіс "Ток"!"

3 лютага г.г. звяртаемся з заявай да міністра інфармацыі Рэспублікі Беларусь М.В.Падгайнага, апошні абзац якой гучыць так: "З мэтай нармальнага, без парушэння заканадаўства разгляду гэтай справы і паскарэння рэгістрацыі часопіса "Ток" РГА "ЛМФ "Гронка" просіць Міністэрства інфармацыі Рэспублікі Беларусь прыняць пакет падрыхтаваных намі дакументаў. Што тычыцца ўзгаднення размяшчэння часопіса, то яно можа быць далучана да дакументаў пазней, у працэсе разгляду". Дакументы былі прыняты. Міністэрства дало адказ Мінгарвыканкаму і нам: "Сообщаем, что для регистрации журнала "Ток" необходимо в соответствии со ст.10 Закона Республики Беларусь "О печати и других средствах массовой информации" представить в Министерство информации Республики Беларусь согласование размещения данного средства массовой информации с соответствующими местными исполнительными и распорядительными органами. Заместитель министра Л.С.Ананич".

Ды выдатна ведаем мы, шаноўная Лілія Станіславаўна, што трэба ўзгадненне! Але паспрабуй яго атрымаць!

З запытам у міністэрства ў Мінгарвыканкама нічога не атрымалася. І зноў Э.В.Тамільчык у размовах па тэлефоне толькі мыкае або маўчыць.

5 сакавіка г.г. накіроўваем яшчэ адну заяву на імя старшыні Мінгарвыканкама М.Я.Паўлава, дзе сказана: "Абыякавыя адносіны супрацоўнікаў Мінгарвыканкама да нашых заяў, да выканання сваіх службовых абавязкаў выклікаюць вялікае здзіўленне і недаўменне. Па-першае, няўжо для вырашэння такога простага, па сутнасці, тэхнічнага пытання, як выдача ўзгаднення размяшчэння, патрабуецца столькі часу? Па-другое, чаму РГА "ЛМФ "Гронка" ва ўстаноўленыя тэрміны не атрымала пісьмовага адказу ні на адну, ні на другую заяву?

А між тым РГА "ЛМФ "Гронка" ў сувязі з валакітай нясе як маральныя, так і матэрыяльныя выдаткі, што, урэшце, вымусіць нас звярнуцца па дапамогу да вышэйшых выканаўчых і судовых органаў Рэспублікі Беларусь.

Каб такога не здарылася, яшчэ раз просім Вас, паважаны Міхаіл Якаўлевіч, прыняць канкрэтныя меры і вырашыць гэтую зацягнутую справу".

І зноў у адказ маўчанне.

10 красавіка г.г. звяртаемся да старшыні Савета міністраў Рэспублікі Беларусь Г.В.Навіцкага з заявай, дзе, у прыватнасці, гаворыцца: "Увесь час, і ў гэтым канкрэтным выпадку, РГА "ЛМФ "Гронка" дзейнічае згодна з заканадаўствам. Больш за чатыры месяцы яно цярпліва чакае вырашэння пытання, вусна і пісьмова папярэджвае супрацоўнікаў Мінгарвыканкама аб тым, што яны парушаюць тэрміны разгляду нашай заявы. Мы даўно ўжо маглі б звярнуцца ў суд, бо абыякавыя адносіны да сваіх абавязкаў кваліфікуюцца юрыстамі як бяздзеянне і падпадаюць пад судовы разгляд, а таксама перадаць гэтую справу ў прэсу. Не робім пакуль што гэта толькі таму, што нам не хочацца ўсчынаць скандал, якіх і так хапае ў жыцці беларускага грамадства.

Пісьменнікі, згодна са сваёй прафесіяй, павінны ствараць, займацца развіццём літаратурнага працэсу, непасрэднай жывой справай, а не бюракратычнымі разборкамі і судовымі цяжбамі.

Спадзяемся, паважаны Генадзь Васільевіч, што Вы дапаможаце паўплываць на Мінгарвыканкам, каб вырашыць гэтую праблему, якая ўзнікла не па нашай віне, цывілізаваным чынам, у рамках дзеючага заканадаўства Рэспублікі Беларусь".

І на гэтую заяву адказу няма...

Больш як паўгадавая (!!!) цяжба РГА "ЛМФ "Гронка" з Мінскім гарвыканкамам за атрыманне ўзгаднення размяшчэння перыядычнага выдання яскрава паказвае, пры якой уладзе ўсім нам даводзіцца сёння жыць. Мы цяпер выдатна разумеем, што, выконваючы каманду "Фас!", якая аддадзена зверху, выпускаць часопіс "Ток" чыноўнікі не дазволяць. Не для таго яны знішчалі самастойныя выданні, каб адкрываліся новыя. Зараз у Беларусі супраць усёй недзяржаўнай прэсы распачата сапраўдная вайна. А між тым у суседніх краінах — Польшчы, Літве, Украіне, Расіі — за апошнія дзесяць гадоў інфармацыйная прастора папоўнілася сотнямі новых недзяржаўных газет і часопісаў, у тым ліку і дзесяткамі літаратурных. На адкрыццё выдання тут патрабуецца двa-тры тыдні, максімум — месяц.

У нас няма таксама спадзявання, што грамадскае аб'яднанне атрымае калі-небудзь хоць нейкія адпіскі з чыноўніцкіх кабінетаў. Сённяшнія чыноўнікі "вынайшлі" новую тактыку барацьбы з "непажаданымі" — зацятае мыканне і маўчанне. Яны добра ведаюць, што ў дадзеным выпадку за парушэнне тэрмінаў разгляду заяў, за невыкананне заканадаўства ім не будзе ніякага спагнання, пакарання, а, наадварот, ёсць магчымасць атрымаць падзяку або прэмію. А яшчэ яны ўпэўнены, што іхняя ўлада будзе вечнай.

А вось я ўпэўнены ў іншым. Канечне ж, прымітыўная аўтакратыя, паўзучы таталітарызм, маючы пад сабою прыдатную глебу: затурканы, запалоханы, абыякавы, анемічны народ, — могуць існаваць пэўны час нават на скрыжаванні ажыўленых, людных шляхоў, нават у цэнтры Еўропы (пра гэты "пуп зямлі", пра сваё, прыдуманае самімі ж, славянскае і агульначалавечае "месіянства" так любяць марыць тутэйшыя "правадыры" і "аракулы"!). Але ніякія ціскі любога дыктату не змогуць задушыць жывое беларускае жыццё. Яно неўміручае. Без каманды, без дазволу чыноўнікаў нараджаюцца не толькі дзеці — наша будучыня. Так ствараюцца таленавітыя вершы і паэмы, апавяданні і аповесці, раманы і п'есы, музычныя творы, жывапісныя палотны і многае іншае. Так рухаюцца наперад навука, вынаходніцтва. На волі, а не ў клетцы развіваюцца інтэлект, дух нацыі. Так, урэшце, існуе на нашай планеце і сама прырода...

Казкі, якімі кармілі народ на працягу ўсёй сваёй "бурлівай" дзейнасці чыноўнікі, скончыліся. Сёння начальнікі раяць грамадзянам Беларусі "загартоўваць сябе і рыхтавацца да горшага". Нешта іншае, разумнае і аптымістычнае, яны прапанаваць не здольныя.

А мне здаецца, што сам крызіс, у які "слугі народа" загналі беларускае грамадства, нараджае новы лозунг: "Рыхтуйцеся да лепшага!".

Нядаўна я ўдзельнічаў у Міжнародным Шаўчэнкаўскім свяце, якое сёлета праходзіла на Львоўшчыне. Адзін з маршрутаў пралёг да Туркі — глыбіннага райцэнтра вобласці. Запомніліся словы жыхароў гэтага гарадка і вяскоўцаў: "Нам цяжка жывецца, але лёгка дыхаецца". Яны мелі на ўвазе не толькі чыстае, гаючае, вольнае паветра Прыкарпацця, але і сённяшні патрыятычны ўздым, стваральную атмасферу, якія, нягледзячы на ўпартае супраціўленне апалагетаў мінулага, на высілкі новых славянасаборaўскіх зазывалаў і правакатараў, на вялікія сацыяльныя цяжкасці, усё ж нарадзіліся і растуць ва Украіне, захопліваюць людзей нават у самай далёкай глыбінцы. Ад Палесся да Чорнага мора, ад Карпатаў да Данбаса ідзе яднанне прадстаўнікоў усіх нацыянальнасцей, самых розных палітычных поглядаў, каб згуртаванай народнай сям'ёй пабудаваць незалежны, дэмакратычны, утульны і заможны ўкраінскі Дом. Сваю неньку-Украіну яны ніколі ўжо не аддадуць у рабства, не дазволяць крыўдзіць ні яе, ні сябе. А калі ёсць агульнанародная мэта, то абавязкова будзе і рост эканомікі, і належны дабрабыт. Тое ж самае дэманструюць сёння Польшча, Чэхія, Славакія, Балгарыя, Літва, Латвія, Эстонія.

Такое ж разуменне сэнсу жыцця народа і кожнага асобнага чалавека непазбежна прыйдзе і да нас. І гэты час не за гарамі. А таму, шаноўныя суайчыннікі, не толькі чакайце, але і самі набліжайце яго. Рыхтуйцеся да лепшага! І галоўнае — не праспіце бяздарна, як было неаднойчы, гэты час свядомага выбару, не будзьце абыякавымі, бо тады на наш карак зноў узлезуць тыя ж "слугі народа", у якіх мала розуму, здольнасцей і сумлення, ды ёсць заўсёдная гатоўнасць да ўзурпацыі ўлады, да халуйства і самазабеспячэння...

Не па чыноўніцкіх вывертах і "рагатках", не па завеі забаронных пастаноў і інструкцый, а па канкрэтных фактах непахіснага змагання кожнага з нас за свабоду, за справядлівасць, за лепшае жыццё зведаюць праўду пра сённяшні час будучыя пакаленні беларусаў. У тым ліку і са старонак новых перыядычных выданняў, таленавітых кніг, якія абавязкова народзяцца на Беларусі.

ПЕЧАЛЬНАЯ ИСТОРИЯ

До смерти оставалось четыре часа

Известно, что в момент острейшего международного кризиса в 1961 году, когда мир балансировал на грани ядерной войны, на советской подводной лодке К-19, являвшейся флагманом советского подводного флота, произошла авария. Лодка тогда находилась недалеко от одной из натовских баз на севере Европы.

Прошло более тридцати лет, рассекречены многие документы, те немногие моряки из состава экипажа, оставшиеся в живых и молчавшие все эти годы, получили возможность заговорить. Им есть что рассказать. Эта история настолько потрясла мир, что даже в Голливуде пожелали увековечить ее, сняв нашумевшую картину "К-19. "Оставляющая вдов" с Харрисоном Фордом в главной роли.

...В четыре часа утра 4 июля 1961 года 132 подводника стали заложниками вод океана. Авария в реакторе подлодки превратила К-19 в бомбу с часовым механизмом, и эта бомба, взорвавшись, неминуемо привела бы к мировой катастрофе.

Настоящий кошмар начался, когда отказала система охлаждения атомного реактора. Капитан подводной лодки Николай Затеев был вынужден отправить на верную смерть восемь членов экипажа. Перед ними была поставлена задача ликвидировать неисправности в системе, и все они, работая непосредственно в реакторе, погибли, получив смертельные дозы радиации. Благодаря мужеству восьмерых героев взрыв на подлодке, который Вашингтон мог принять за начало ядерной агрессии со стороны Советского Союза, был предотвращен. После той аварии многим членам экипажа пришлось проститься с флотом. Но ни один из оставшихся в живых моряков не испытывает никакой злобы по отношению к советскому режиму, тем кремлевским правителям, которые на протяжении долгих лет заставляли их молчать, лишив самого драгоценного — здоровья. История их жизни всплыла на свет лишь в 1989 году, в годы перестройки и гласности. С 1993 года бывшим морякам стали платить пенсию по инвалидности. Каждый из них в той или иной степени испытывает на себе последствия полученной во время аварии дозы радиоактивного облучения.

Интересуясь темой, я узнала, что на секретной лодке К-19 находился и наш земляк **Иван КУЛАКОВ**.

Иван Петрович родился в Могилевской области. После этого уехал жить на Север, где провел там 20 лет. С 1980 года он живет в Минске.

Его глаза наполняются слезами, когда он начинает вспоминать те страшные события:

— Самое главное, — говорит Иван Петрович, — это то, что мы предотвратили мировую войну.

— Иван Петрович, а как вам фильм, снятый американцами?

— Фильм, конечно, художественный и на точность того, что происходило на самом деле, не претендует. У режиссера своя фантазия, но, скажу честно, что вся картина происшедшего там не отражена, есть много неточностей. Например, эпизод, когда наши моряки, стянув штаны, поворачивались голым задом к американскому вертолету, который кружил над лодкой. Не было и никакого бунта на корабле. И тем не менее, когда нам показали эту картину, все плакали.

— А бутылка шампанского перед ответственным плаванием действительно не разбилась. Все говорят: плохая примета!

— На самом деле не разбилась! Эта примета почему-то существовала на всех кораблях. Увы! Но служба есть служба.

— Как вы вообще попали на подлодку?

— Знаете, тяжело ворошить прошлое. Я — больной человек, у меня вторая группа инвалидности, целый букет болезней. Государство много чего обещало...

— Неужели не выполнило? Ведь Хариссон Форд за 20 дней съемок заработал 25 миллионов евро, а один процент от кассовых сборов создатели картины обещали распределить оставшимся в живых морякам?

— И вы в это поверили? Да вы меня насмешили. Я не хочу говорить о наших заслугах, но, по-моему, о нас все просто забыли...

— Так вы ж не напоминаете о себе.

— Кому напоминать? Нам 30 лет закрывали рот. Как сейчас помню, нас пересадили с той лодки, изъяли все вещи, долго проводили разбирательства: что произошло, почему. Никого не интересовало, какую дозу облучения тогда получили подводники. Дозиметристы говорили, что, если бы мы пробыли на лодке сутки, а мы пробыли 20 часов, то все бы скончались. До смерти оставалось всего четыре часа. И тем не менее мы стали героями.

— Помните своего капитана? Такой же был, как и Харрисон Форд в картине, — суровый и непреклонный?

— Такой же: строгий, решительный, смелый и волевой.

Тяжело даются воспоминания Ивану Петровичу! Вместе с тем он благодарен американцам, которые не забыли о них и о К-19: "Хорошо, что хоть американцы вспомнили"!

Ольга РОМАНЮК.

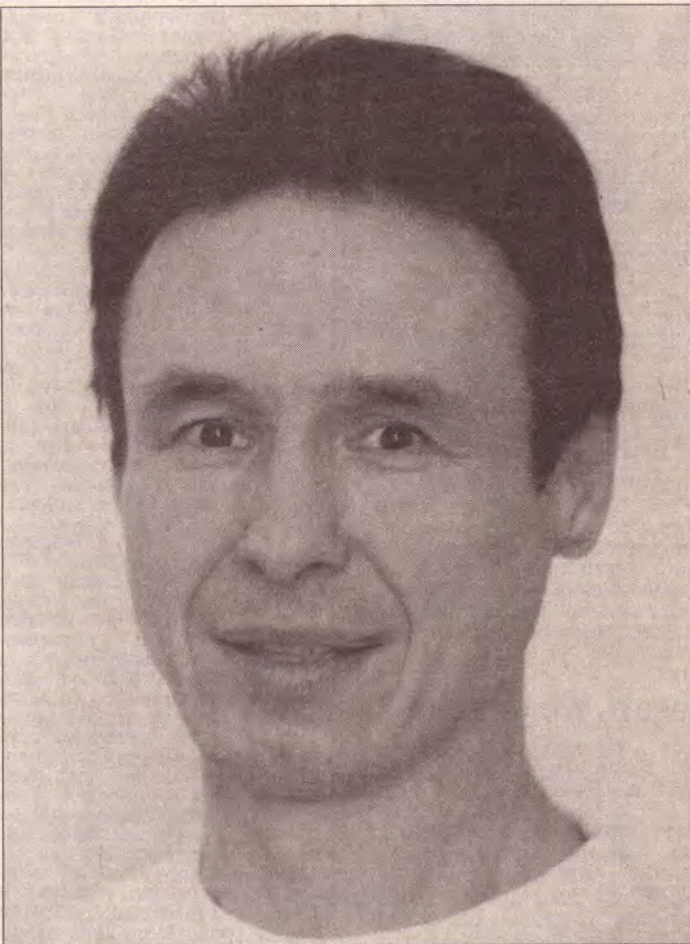
ПЕРСОНА

Михаил ШАДРИН:

«Массажисты олигархами не становятся...»

Михаил Шадрин занимается массажем уже тринадцать лет. За это время счет его клиентов пошел на тысячи.

На массажном столе Михаила Романовича снова заряда бодрости люди получают еще и редкое удовольствие от общения с мастером. И это — не расхожий штамп, а чистая правда.

— Когда недомогание, болезнь только подкрадываются или, скажем, уже поставили человека на край пропасти — в таких ситуациях массаж способен сотворить чудо, — говорит Михаил Шадрин. — Я это знаю точно. И если в такой момент меня просят о помощи — не могу отказать. Уже, бывает, руки не слушаются, но желание помочь заставляет забыть об усталости и работать через "не могу". Конечно, тут есть место и азарту, и сострадания, и, если угодно, любви к ближнему.

— А как Вы распознаете недуг? Что позволяет определить, чем можно помочь в каждом конкретном случае?

— Сначала, как водится, посетителя выслушиваю, знакомлюсь с рекомендациями врачей, рентгеновскими снимками. Но обычно хватает даже беглого взгляда на спину. Бывает настолько запущенный позвоночник — человек едва прикоснешься — человек стонет от боли. Иногда кто-то жалуется на сердце, а у него просто шейный остеохондроз. Опытному глазу многое говорит осанка, ослабленные мышцы. А вообще разным заболеваниям соответствуют свои методика массажа, оригинальные приемы воздействия.

И очень приятно, когда уже после первых сеансов боль стихает, поднимается настроение у пациента.

Массаж в два-три раза усиливает кровоток, питает каждую клетку организма. Активизируется иммунная система, размягчаются спайки, исчезают солевые отложения...

Я вообще считаю, что массаж нужно делать каждый день. Если нет возможности обратиться к специалисту — делайте массаж друг другу. Массаж, даже любительский, сближает людей.

— Михаил Романович, то, что клиент видит в Вас врачевателя — это ясно, а кого видите в нем Вы?

— Прежде всего попавшего в беду человека. И тут не до времени. Понимаете, чтобы основательно, с душой проработать, официального норматива всегда мало. И именно поэтому ушел из Минской водогрязелечебницы после семи лет работы. Меня сковывал жесткий десятиминутный график так называемых массажных единиц! Правда, потом начались безумные мытарства с процедурой регистрации в качестве индивидуального предпринимателя, получением лицензии, поисками помещения, арендой, налогами... Но в конце концов мое намерение эффективно помогать клиенту совпало с возможностью это делать. Теперь на базе физкультурно-оздоровительного комплекса стадиона "Динамо" с одним клиентом, по его желанию, я могу работать полчаса, с другим часа два — вдумчиво, не торопясь...

— Учитывая то, что к Вашим услугам прибегают известные в стране люди, у Вас есть все основания считать себя модным специалистом, подобно, скажем, модельерам или визажистам, имена которых сегодня у всех на слуху...

— Востребованным — да, но не модным. Просто я тружусь с утра до позднего вечера, причем без всякого шума и помпы. И когда десяток человек в день уходят от меня с хорошим настроением, разве этого мало? А обращаются за помощью ведь не столько vip-персоны, сколько старые добрые клиенты еще со времени моей работы в ФОКе третьего минского таксопарка, столичной водогрязелечебницы — уже несколько поколений навещают меня с детьми и внуками...

Клиенты у меня не молчат, говорят без умолку. Массажная кушетка — ведь не хирургический стол, правда? И если давний знакомый или новый человек хочет со мною поговорить, новостями поделиться — пожалуйста, я воспринимаю это как доверие, барометр хорошего контакта. Бывают и сюрпризы. Например, недавно во время массажа одному нашему экс-министру позвонил из России Брынцалов, потом экс-министр Жириновскому. У деловых людей свои заботы...

А на днях московский клиент, что и говорить, с душой ошарашил: расскажите что-нибудь занятное о философии массажа. Обо мне ему, скорее всего, наговорили небылиц, вот он и захотел что-то небывалое услышать... Откровенно говоря, я обычно прислушиваюсь к своим рукам и бываю настолько захвачен работой, что философствованию только отвлекают. Хотя соответствовать клиенту стремлюсь всегда.

— Массаж — бизнес прибыльный? Физические и душевные затраты соотносятся с доходами?

— Никогда! Легкие деньги массажистов только на слуху. Если попробовать этого хлеба захочется слабому духом, то его ждет разочарование. Заходил ко мне знакомый доктор, которому вздумалось после работы немножко подхалтурить. Сколько, спрашивает, берешь за сеанс? Когда увидел тарифы — очень удивился. С тех пор больше не приходит.

— Что, действительно так трудно?

— Массаж "по случаю" может сделать любой (литература сейчас много, читай и учись), но вот работать профессионально несколько лет кряду — это, скажу я вам, дано не каждому. У нас ведь есть свои "цеховые" заболевания — например, остеохондроз позвоночника, особенно шейного и поясничного отделов. Накапливается колоссальное статическое напряжение в мышцах спины, когда пальцы теряют чувствительность. А дрогнула рука — это уже осечка. Меня выручают специальные упражнения, особенно бег по утрам. И главное, спина у меня крепкая, я ведь борец-классик, кандидат в мастера спорта.

Главное в массаже — желание помочь, а не заработать. Поверьте, на массаже олигархами не становятся.

— А что Вы цените в коллегах?

— Умение сконцентрироваться, выложиться в работе. Вообще, профессионал — это образ жизни, а не единичное усилие над собой. И еще важно, чтобы у массажиста руки были чистые, живые...

Вячеслав СИВАКОВ.

Вольга Сярожнікава возьме ўдзел у конкурсе «Міс Еўропа-2003»

Выпускніца Нацыянальнай школы прыгажосці, студэнтка 5-га курса Міжнароднага эканамічнага інстытута 24-гадовая Вольга Сярожнікава возьме ўдзел у конкурсе "Міс Еўропа-2003", які пройдзе ў верасні ў Парыжы (Францыя). Яна ўжо стала ўладальніцай тытулу "Міс фота" конкурсу прыгажосці "Міс Беларусь-2002".

Як паведаміла 11 чэрвеня на прэс-канферэнцыі ў Мінску дырэктар Беларускага дзяржаўнага харэаграфічнага каледжа Зорыя Дусенка, кандыдатура Вольгі Сярожнікавай выбрана ў адпаведнасці з палажэннем нацыянальнага конкурсу прыгажосці "Міс Беларусь", згодна з якім на міжнародных спаборніцтвах краіну мае права прадстаўляць адна з пераможцаў конкурсу. Нагадаем, што "Міс Беларусь-2002" Вольга Неўдах брала ўдзел у конкурсе "Міс Еўропа-2002", які праходзіў у канцы мінулага года ў Ліване.

З.Дусенка зазначыла, што ўдзел В.Сярожнікавай у конкурсе стаў магчымым дзякуючы садзейнічанню Беларускага рэспубліканскага саюза моладзі (БРСМ), які заплаціў за яе ўдзел у спаборніцтвах 400 еўра.

Юлія ЦЯЛЬЦЕЎСКАЯ.

Мядзведзь забіў работніцу звераформы

Вялікай бядой павярнуўся сціплы бізнес прадпрымальніка з вёскі Лісотава Сенненскага раёна Аляксандра Барысёнка. Ён арандаваў у мясцовым калгасе "1 Мая" частку звераформы, дзе, акрамя норак і ліс, гадаваў паляўнічых сабак.

Разумеючы, што ўмелы сабака цэніцца значна вышэй за нявопытнага, бізнесмен трэніраваў сібірскіх лаек "па навуцы", цкуючы іх на дзікоў і нават мядзведзяў, якіх утрымліваў тут жа, на ферме.

Трагедыя здарылася некалькі дзён таму падчас кармлення жывёл. 37-гадовая работніца абыходзіла з кормам клеткі і агароджаныя вальеры. У загоне, дзе адпачываў прыкаваны да агароджы мядзведзь, яна неабачліва наблізілася да яго і атрымала нечаканы ўдар лапай па галаве. Жанчына закрычала, губляючы прытомнасць, а драпежнік стаў нервова мітусіцца па загоне, аблытваючы яе цела цяжкім ланцугом. Ад атрыманых траўмаў работніца памерла.

Максім АРХІПАЎ.

У Пінску затрыманы два злачынныя аўтарытэты

11 чэрвеня супрацоўнікамі Пінскага міжраённага аддзела ўпраўлення па Брэсцкай вобласці Камітэта па барацьбе з арганізаванай злачыннасцю і карупцыяй затрыманы два злачынныя аўтарытэты.

Яны падазраюцца ў тым, што, знаходзячыся ў кватэры 31-гадовай жыхаркі Пінска, гвалтоўна завалодалі 220 тысячамі рублёў.

Грошы ім былі патрэбны на набыццё наркотыкаў. Абодва падазроныя ўжо маюць судзімасці. 31-гадовы В. адбыў тэрмін за згвалтаванне, яго 34-гадовы саўдзельнік — за наўмыснае забойства.

Валянціна КАЗЛОВІЧ.

Тры чалавекі загінулі ў выніку падзення аўтамабіля ў раку

Увечары непадалёку ад вёскі Машталеры 36-гадовы жыхар вёскі Житомля, рухаючыся па беразе ракі на аўтамашыне "Запарожац", не справіўся з кіраваннем, у выніку чаго аўтамашына з абрыву ўпала ў ваду. Загінулі трое пасажыраў, малодшаму з якіх было 11 гадоў.

Аўтамашына і целы загінуўшых з вады выцягнутыя.

Ва Украіну пераганялі два трактары

Украінскія пагранічнікі з Жытомірскага атрада ў палутара кіламетрах ад лініі мяжы затрымалі грамадзяніна Беларусі і грамадзяніна Украіны, якія пераганялі два трактары Т-150.

Мяжу яны перасеклі, мінуючы ўстаноўлены пункт пропуску. Паводле папярэдняй інфармацыі, грамадзянін Беларусі з'яўляецца супрацоўнікам Дзяржаўтаінспекцыі.

Вячаслаў БУДКЕВІЧ.

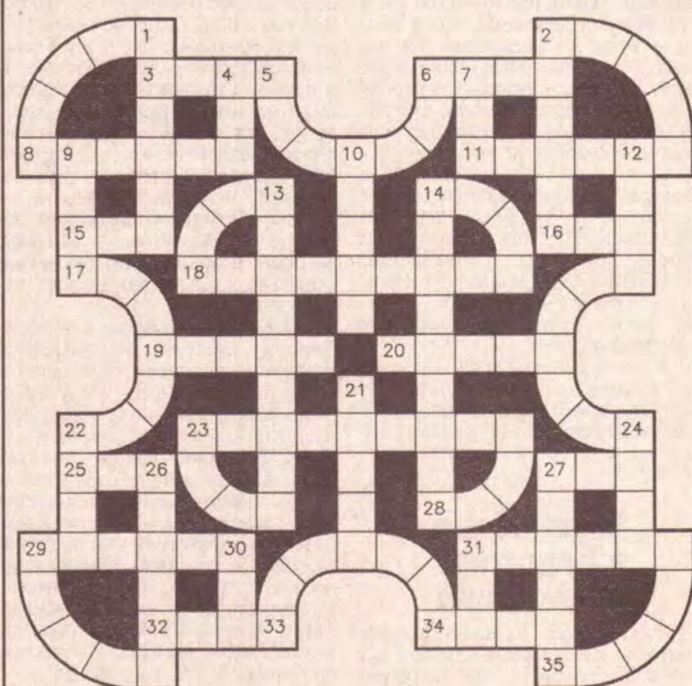
Крыжаванка

Па гарызанталі: 3.Месца, дзе пасецца жывёла. 6.Умоўныя словы, выразы, што ўжываюцца якой-небудзь сацыяльнай групай, каб іншыя не маглі іх зразумець. 8.Поўная абыякавасць да ўсяго. 11.Конная гаспадарчая павозка. 15.Вялікая марская млекакормячая жывёліна. 16.Верхняя частка будынка. 18.Беларуская паэтка, аўтар верша "Малітва" ("Магутны Божа"). 19.Асобнае памяшканне для жылля ў кватэры. 20.Адбіццё нападу. 23.Агародная і дзікарослая расліна з прыемным пахам, ужываецца як прыправа. 25.Ход жыццёвых падзей, які складваецца незалежна ад волі чалавека. 27.Даўгахвосты папугай, пашыраны ў Цэнтральнай Амерыцы. 29.Невялікая лірычная арыя, якая чаргуецца з рэчытатывам. 31.Гара ў Грэцыі, на якой, паводле міфалагічных уяўленняў, жылі багіні мастацтваў. 32.Няпісаны закон, звычай у народаў, якія выспаведуюць іслам. 34.Імя бога часу ў старажытнарымскай міфалогіі.

Па вертыкалі: 1.Жаданне есці. 2.Будаўнік, архітэктар. 4.Частка цела, якая злучае галаву з тулавам. 7.Беспазваночная, пакрытая панцырам прэснаводная жывёліна. 9.Міжнародны дагавор. 10.Падарожжа па кругавым маршруце. 12.Былая ворная прылада. 13.Гісторык, пісьменнік, ідэолаг беларускага нацыянальнага руху. 14.Выдуманае прозвішча, якім карыстаюцца пісьменнікі, мастакі, артысты. 21.Гладкая баваўняная ці шаўковая тканіна. 22.Від руху каня. 24.Жанчына, якая танцуе ў пары з кавалерам. 26.Бацька мужа. 27.Кустовая садова-ягадная расліна. 30.Земнаводная жывёліна, пашыраная ў Паўднёвай і Цэнтральнай Амерыцы; разводзіцца для знішчэння шкоднікаў цукровага трыснягу. 31.Памешчык у дарэвалюцыйнай Беларусі.

Па дугах: 2.Дзень памяці продкаў. 5.Паўночная палярная вобласць зямнога шара. 8.Буйная драпежная марская рыба. 14.Колючая зброя. 17.Падводны снарад, які можа самастойна рухацца. 18.Дужая драпежная птушка. 23.Конь нізкарослай пароды. 24.Ліставы лес са значнай колькасцю дубоў. 28.Вежа з сігнальнымі агнямі. 29.Дзікі баран, які водзіцца ў гарах Цэнтральнай Азіі. 33.Роў, канава для розных гаспадарчых мэтаў. 35.Павышанае нервовае ўзбуджэнне са стратай самакантролю.

Склаў Анатоль ЦУРЫКАЎ.

Адказы на крыжаванку, надрукаваную ў №101

Па гарызанталі: 5.Скалка. 6.Клямар. 9.Хмара. 11.Ласун. 12.Панарад. 15.Брыво. 16.Ганак. 18.Ажына. 19.Валлё. 20.Матуз. 24.Палац. 25.Нырка. 26.Касач. 28.Акуляры. 32.Асець. 33.Адлік.34.Ухвала. 35.Азярод.

Па вертыкалі: 1.Скарб. 2.Скіба. 3.Пляма. 4.Карак. 7.Амшара. 8.Кураня. 10.Гайня. 13.Горасць. 14.Карункі. 16.Галын. 17.Крама. 21.Пакост. 22.Брыль. 23.Заклік. 27.Уцеха. 29.Кукла. 30.Рыззё. 31.Адхон.

ПАМЯЦЬ

Маё адкрыццё Салаўкоў

Адбылося яно ў далёкім 1941 годзе. Шэрым восеньскім надвячоркам насупраць нашай хаты спынілася павозка, і немалады вусаты кіроўца перадаў бацьку, з якім мы сядзелі на лаўцы, свежы нумар "Менскай газэты", купленым ім у Слуцку. Кіроўца, як я зразумеў з яго размовы, да вайны разам з бацькам працаваў у суседнім калгасе. А мяне, чатырнаццацігадовага хлапчука, газета зацікавіла — вельмі ж хацелася даведацца, што ў ёй пішуць пра фронт і дзе ён знаходзіцца, бо іншай інфармацыі вёска з пачатку вайны не мела ні ад немцаў, ні ад "сваіх", з-за лініі фронту.

На другой старонцы маю ўвагу прыцягнуў вялікі артыкул "У капцюрох ГПУ", над чорным кідкім загалоўкам значылася прозвішча аўтара, Францішак Аляхновіч. Яно мне тады нічога не адкрывала, а вось змест артыкула зацікавіў бацьку — тым болей, на гэта былі прычыны. Яго яшчэ ў 1931 годзе па позве са Старобінскага ГПУ выклікалі на допыт і пратрымалі ў вязніцы аж два тыдні. Нехта з аднавяскоўцаў данёс туды на яго, што ён мае залатыя манеты царскай чаканкі, а іх тады ўлады выбівалі прымусам — на будоўлі камунізму.

Магчыма, у бацькі і было нейкіх дзве ці тры пяцірублёўкі, што засталіся пасля смерці майго дзядулі, але бацька аддаваць іх не жадаў, хоць ад голаду (давалі вязням у дзень па кавалку селядца, хлеба і кубак вады) і бяссонніцы, таму як на допыт вадзілі ноччу, схуднеў ушчэнт, косці ды скура засталіся, як сам пазней прызнаўся. І яго выпусцілі з падпіскай аб неразгалошванні.

Не дзіва, што споведь Аляхновіча пра перажытае ў вязніцах, а затым на Салаўках, закранула бацьку за жывое. Газетай зацікавіліся і суседзі, чыіх сваякоў у 30-я гады выслалі за Котлас ці забраў ноччу "чорны воран". Першым завітаў да нас бацькаў швагер Алесь Кунцэвіч, ягонага бацьку Петруся адправілі ў ГУЛАГ у 1937 годзе, а дзядзьку Кастуся Кунцэвіча з жонкай і трыма дзецьмі ў 1935 годзе выслалі за Котлас як "неблаганадзейнага".

За Алесем сталі прыходзіць у хату іншыя вяскоўцы, і з іх размоў, пасля знаёмства з артыкулам Аляхновіча, я зразумеў, што людзі спадзяваліся даведацца нешта пра сваіх блізкіх пакутнікаў, таму што пісьмы ад іх пасля высылкі ў вёску не даходзілі. А паколькі той артыкул друкаваўся з працягам у наступных нумарах, то вяскоўцы, хто ездзіў у Слуцк па гаспадарчай патрэбе, куплялі "Менскую газэту" цэлую зіму 1942 года.

У ёй, акрамя "капцюроў ГПУ", недзе ў канцы кастрычніка 41-га года на першай старонцы я ўбачыў артыкул "Арміі Цімашэнкі пераможаны", дзе гаварылася аб разгроме акружаных каля Вязьмы пяці савецкіх армій і ўзятых там у палон 637.000 палонных, тысячах кінутых у лясах і балотах танкаў, гармат, аўтамашын. Гэтая вестка вельмі ўразіла вяскоўцаў, людзі выказвалі сумнеў, маўляў, немцы перабольшваюць страты бальшавікоў, не маглі яны столькі людзей узяць у палон. Але калі ў канцы лістапада з бабруйскага лагера ў першы слуцкі вайсковы гарадок прыгналі 15.000 палонных чырвонаармейцаў і афіцэраў, людзі пачулі ад іх, што ўсе яны былі ў тым страшным "катле" за Вязьмай.

...У другі раз аповесць Ф.Аляхновіча "У капцюрох ГПУ" я перачытаў гадоў пяць таму, як яна выйшла ў Мінску масавым тыражом і некалькі экзэмпляраў яе трапілі ў гарадскую бібліятэку. Аповед аўтара ўразіў па-новаму суровай праўдай аб усім перажытым ім у першым савецкім канцлагеры — Салаўках, дзе знайшлі смерць дзесяткі тысяч людзей розных нацыянальнасцей — вучоных, пісьменнікаў, святароў, так званых "кулакоў".

Сёлета ў сакавіку споўнілася 120 гадоў з дня нараджэння Ф.Аляхновіча, выдатнага драматурга і тэатральнага дзеяча Беларусі, чалавека, які першым сярод беларускіх літаратараў трапіў у вязніцу, а затым і ў Салавецкі лагер. Жывучы ў 20-я гады ў Польшчы, Аляхновіч меў неасцярожнасць даверыцца знаёмым сябрам-літаратарам, быццам па той бок мяжы, у БССР, можна свабодна займацца літаратурнай дзейнасцю, ставіць спектаклі. І ён паверыў. І яго ў 1927 годзе абмянялі на высланага з БССР другога беларускага літаратара — Тарашкевіча, які пажадаў жыць у Польшчы.

У Мінску Аляхновіча адразу ўзялі пад неаслабны кантроль органы ГПУ, сталі выклікаць на "знаёмства". У той жа год яго адправілі ў турму як "польскага шпіёна", а затым этапам — на Салаўкі. І толькі дзякуючы намаганням вядомых тады беларускіх пісьменнікаў праз сем гадоў, у 1934-м, Ф.Аляхновіча выпусцілі з няволі і ён вярнуўся ў Вільню, дзе ў маладыя гады шмат працаваў на ніве драматургіі. Там жа і напісаў дакументальную аповесць "У капцюрох ГПУ", якая неўзабаве абышла амаль усе еўрапейскія краіны, адкрыўшы праўду пра сталінскі тэрор.

Загінуў Ф.Аляхновіч там жа, у Вільні, у 1944 годзе ад рук двух невядомых забойцаў, у сваёй кватэры.

Міхась ТЫЧЫНА.

г.Слуцк.

13 чэрвеня

ПЯТНІЦА

Усх. 4.38 Зах. 21.43
Даўж. дня 17.05
Поўня
14 чэрвеня

120 гадоў з дня нараджэння Н. Рубінштэйна (1883—?), музыканта, дырыжора, педагога

100 гадоў з дня нараджэння Э. П. Шапко (1903—1977), акцёра, заслужанага артыста БССР

Пятница, 13 июня

БТ

06.00, 07.00, 09.00, 12.00, 15.00, 18.00, 23.00 Новости.
06.10, 07.10 Доброе утро, Беларусь!
08.00 "Золото Югры". Сериал (Россия). 2-я серия.
08.50 Выпускной экзамен по математике за курс базовой школы в общеобразовательных заведениях.
09.10 "Пси-фактор". Научно-фантастический сериал (США-Канада). 1-я серия.
10.05 Сад мечты. Передача для дачников.
10.35 "На перекрестках Европы". Национальный телефестиваль песни.
11.00 Путешествие дилетанта. "Наровля. Духовное наследие полешуков".
11.10 "Королева сердец". Сериал (Колумбия — Венесуэла).
12.15, 14.15 Добрый день, Беларусь!
13.05 "Государственная граница". Сериал. Фильм 2-й **"Мирное лето 21-го года..."** ("Беларусьфильм"). 2-я серия.
14.35 "Сценарии искусства". Док.сериал (Международный Французский Канал). 3-я серия.
15.15 "Нежный возраст". Молодежный сериал (Международный Французский Канал). 1-я серия.
15.45 "Бабушкин козлик". Мультфильм.
16.05 Приключенческий фильм **"Последнее лето детства"** ("Беларусьфильм"). 2-я серия.
17.10 "Пси-фактор". Научно-фантастический сериал (США-Канада). 2-я серия.
18.15 "Золото Югры". Сериал (Россия). 3-я серия.
19.10 Романтическая драма **"На Муромской дорожке..."** (Россия — ФРГ — Южная Корея).
20.45 Колыбельная.
21.00 Панорама. Информационный канал.
21.45 Новости региона.
21.55 "Королева сердец". Сериал (Колумбия — Венесуэла).
22.50 Зона Х.
23.15 Концерт группы "Лесоповал".
23.55 Эротический триллер **"Основной инстинкт"** (США).

ОНТ

08.00, 09.00, 18.00, 20.30, 00.30 Наши новости.
08.05 Боевик **"Удар Лотоса: Загадка Сфинкса".** 2-я серия. Россия, 2003год.
09.05 Комедия **"Служебный роман".** 2 серии. СССР.
15.45 Дисней-клуб: "Геркулес".
16.10 Мелодрама **"Мой ласковый и нежный зверь".** СССР-ФРГ.
18.10 "Сканер".
18.20 Комедийный боевик **"Смертельная схватка".** США.
20.00 Время.
21.00 "Поле чудес" с Леонидом Якубовичем.
22.10 Выпускной вечер "Фабрики звезд-2". Концерт в "Олимпийском".
00.45 Детектив **"Вещественное доказательство".** США.

РОССИЯ

07.55 "Большое цирковое представление в Московском цирке на Цветном бульваре".
08.55 Комедия **"Тартарен из Тараскона".**
17.30 По просьбам зрителей. Клара Новикова, Александр Розенбаум, Надежда Бабкина и Елена Воробей в бенефисе группы "Экс-ББ".
19.00 Вести.
19.25 По просьбам зрителей. Клара Новикова, Александр Розенбаум, Надежда Бабкина и Елена Воробей в бенефисе группы "Экс-ББ". Продолжение.
20.15 Худ.фильм **"Брат".**
22.15 Худ.фильм **"Брат-2".**

КУЛЬТУРА

15.35 "Рассказ об "Эмпайр стейт билдинг". Док.фильм (Великобритания).
16.25 "Винни-Пух". "Винни-Пух идет в гости", "Винни-Пух и день забот". Мультфильмы.
17.05 "Паспорт". Худ.фильм ("Мосфильм"). Режиссер Г.Данелия.
18.45 Анжела Георгиу и Роберто Аланья в программе "Классика летним вечером".
20.25 "Линия жизни". Михаил Евдокимов.
21.20 Впервые на экране. **"Растиньяк".** Телесериал (Франция). Режиссер А.Тасма.
23.10 "Под гитару". Группа "Чайф".

НТВ

09.25 Комедия **"Старый знакомый".**
10.55 Погода на завтра.
11.00, 15.00 "Сегодня".
14.05 Своя игра.
15.20 Детектив **"Сыщик",** 1,2-я серии.
18.00 "Сегодня" с Кириллом Поздняковым.
18.35 "Совершенно секретно. Диссиденты".
19.35 Боевик **"Игра в смерть"** /США/.
21.30 Супербокс. Эрик Моралес против Ид Ги Чи.
22.45 Комедия **"Когда все свои".**

СТВ+RenTV

06.20 "Безумный мир" Док.фильм.
06.50 "Пауэр рейнджерс, или Могучие рейнджеры" Телесериал.
07.20 "Минщина. Люди, события, факты".
07.30, 13.30, 16.00, 19.30, 22.30 "24 часа".
07.50 "СТВ-спорт".
08.00 "Завтрак с Инной Афанасьевой".
08.05 "Минск и минчане".
08.10 "Технология".
08.20 Гангстерский боевик **"Полицейская история-3: Суперполицейский".** Гонконг.
10.00 "Турпоход".
10.10 Проект "Отражение": "Собаки". Док.фильм.
11.00 "Автопанорама".
11.15 "Театральные истории".
11.30 "Чисто по жизни" Комедийный сериал.
12.05 "Вовочка" Комедийный сериал.
13.50 "Тайный знак". Телесериал.
14.45 Комедия **"Легкий поцелуй".** Россия.
16.20 Триллер **"Змеелов".** СССР.
17.55 "Минщина. Люди, события, факты".
18.05 "Филармоническая неделя".
18.10 "Светская хроника".
18.20 "Минск и минчане".
18.25 "Тема дня".
18.35 "Тайный знак". Телесериал.
19.55 "СТВ-спорт".
20.05 "Реактивный бокс".
20.20 Детский экран. "Добрый вечер, малыш...".
20.30 "Автопанорама".
20.50 Комедийная мелодрама **"Перекрестки".** США.
22.50 "Технология".
23.00 "Новости СНГ".
23.15 Проект "Отражение": "Собаки". Док.фильм.
00.00 Фантастический боевик **"Горец: Конец игры".** США.

8 КАНАЛ

17.30 "Бюргер" представляет "Мультпарад".
17.50 Телемагазин.
18.00 Фильм **"Мы с вами где-то встречались".**
19.30 Сериал **"Семья для двоих".**
19.55 К-видео "Топ-8".
20.00 Документальный сериал "Живая природа".
20.45 "Вечарніца".
21.00 Телемагазин.
21.10 Художественный фильм **"Демоны".**
22.45 Программа "Однокашники".

ТВ ЦЕНТР

06.45 "Кошка, которая гуляла сама по себе". Мультфильм.
08.00 Мультпарад. "Чебурашка", "Высокая горка".
08.45 Шире круг.
10.00, 13.00, 21.05 События. Время московское.
10.15 На экране — комедия. **"12 стульев".** 1-я и 2-я серии.
13.15 "20000 лье под водой". Телесериал (США — Австралия). 2-я серия.
14.15 Кубок ТВЦ по спортивным танцам.
15.25 Комедия **"Банкнота в миллион фунтов стерлингов"** (Великобритания).
17.00 "Мастер из Кламси". Мультфильм.
17.25 Иосиф Кобзон в программе "Приглашает Борис Ноткин".
18.00 "Женская логика-2". Худ.фильм. 1-я и 2-я серии.
20.05 "Ностальгия". Воспоминания о будущем.
21.30 "Бегущая мишень". Худ.фильм (США).
23.20 "Сальваторе Адамо в Москве". Концертная программа.

EUROSPORT

09.30 Горный велосипед.
10.30 Футбол. Фестиваль молодежи. Тулон. Италия-Колумбия. Китай-Польша. Повтор.
12.30 Футбол. Фестиваль молодежи. Тулон.
13.30 Легкая атлетика. Острава. Повтор.
15.00 Теннис. АТР. Первенство Лондонского королевского клуба. Четвертьфинал. Прямая трансляция.
18.00 Футбол. Евро 2004. Отборочные матчи. Повтор.
19.00 Футбол. Фестиваль молодежи. Тулон. Прямая трансляция. Япония-Турция.
21.00 Футбол. Фестиваль молодежи. Тулон. Прямая трансляция. Аргентина-Англия.
22.45 Формула. Мотоспортивный журнал.
23.15 Ралли Акрополис. Обзор.
00.15 Ралли Рейд. Морокко.
00.45 Автогонки. 24 часа Ле Мана.
01.45 Ралли Акрополис. Обзор.
02.15 Серии.
Автоспортивный журнал.

Адрас рэдакцыі:
220030, Мінск, вул.Энгельса, 34а.
Прыёмная: (017) 206-68-71.
Тэл./факс рэкламнага аддзела: 206-69-04.
E-mail : nv@promedia.by
http://nv.promedia.by

Індэкс 63222.

Заснавальнік і галоўны рэдактар Іосіф СЯРЭДЗІЧ

Рэгістрацыйнае пасведчанне №246. Нумар газеты аддрукаваны з дыяпазітываў заказчыка на УП "Чырвоная зорка", 220073, г.Мінск, 1-ы Загарадны завулак, 3. Падпісаны ў друк у 15.00. Фармат А-2. Тыраж: 29 390 экз. Заказ №734.